

รายงานการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐

ระหว่างวันที่ ๘ – ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒
ณ ประเทศญี่ปุ่น

รายงานการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ
หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐
ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒
ณ ประเทศญี่ปุ่น

เอกสารรายงานนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐)
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) ระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นให้แก่บุคลากรระดับบริหารในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย ให้สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และเปิดโอกาสให้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เสนอแนะเพื่อการรับมือและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึง ผนึกกำลังร่วมกันสร้างสถาบันและหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และเป็นที่ยึดในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน

หมวดวิชาสำคัญวิชาหนึ่ง ของหลักสูตร ยธส.๑๐ ได้กำหนดให้มีการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ เพื่อมุ่งหวังให้นักบริหารงานยุติธรรมระดับสูงของไทย มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิดและประสบการณ์ในบริบทของการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและพัฒนาองค์กร โดยได้กำหนดให้เป็น ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากมีระบบการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ที่มีความโดดเด่น ทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม และองค์กรภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จ และมีชื่อเสียงในเชิงการพัฒนางานด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความน่าสนใจในการศึกษาดูงานเชิงประจักษ์ ถือว่าเป็นต้นแบบที่ดีเพื่อนำมาเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

การฝึกอบรมภาคต่างประเทศในหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ (รวม ๗ วัน ๕ คืน) ณ ประเทศญี่ปุ่น โดยได้กำหนดสถานที่ศึกษาดูงาน และหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น หัวข้อ “ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม”
๒. ศาลสูงสุด ประเทศญี่ปุ่น หัวข้อ “ระบบศาลยุติธรรมญี่ปุ่น”
๓. สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว หัวข้อ “บทบาทของสถานทูตไทยในญี่ปุ่น”
๔. โรงงานน้ำแร่เซ็นเทอร์รี่ เมืองฮาคุซึ หัวข้อ “นวัตกรรมการบริหารจัดการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม”

การฝึกอบรมภาคต่างประเทศในครั้งนี้ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร ยธส.๑๐ เข้าร่วมเดินทางจำนวน ๓๖ คน โดยมี นายวัลลภ นาคบัว ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะ และมีเจ้าหน้าที่ประสานงานจากสำนักงานกิจการยุติธรรม จำนวน ๓ คน รวม ๔๐ คน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ส่วนที่ ๒ สรุปผลการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ	
๑. กระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น	๔
๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน.....	๔
๑.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน.....	๔
๑.๓ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน.....	๒๔
๑.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย.....	๒๔
๒. ศาลสูงสุด ประเทศญี่ปุ่น	
๒.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน.....	๒๙
๒.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน.....	๒๙
๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย.....	๓๓
๓. สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว	
๓.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน.....	๓๕
๓.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน.....	๓๙
๓.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย.....	๔๗
๔. โรงงานน้ำแร่เซ็นเทอร์รี่ เมืองฮาคุซุ	
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน.....	๔๙
๔.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน.....	๕๐
๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาองค์กร.....	๕๔
ภาคผนวก	
๑) โครงการฝึกอบรม หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐).....	๕๗
๒) รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ.....	๖๒

ส่วนที่ ๑ บทนำ

หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ภาคต่างประเทศ)

๑. หลักการและเหตุผล

บุคลากรเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ให้เป็นไปอย่างสมดุล สอดประสาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีการบูรณาการ เพื่อที่จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป การที่บุคลากรจากหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ได้เข้าร่วมในกระบวนการฝึกอบรม นับว่าเป็นการเริ่มต้นของการสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ระดับบริหารของผู้เข้ารับการอบรม ได้มีการศึกษาวิเคราะห์สภาพ ปัญหาต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมและร่วมกันคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขและพัฒนาอย่างบูรณาการ

สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จึงได้กำหนดจัดการ ฝึกอบรมหลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) ระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นให้แก่บุคลากรระดับบริหาร ผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และการบังคับใช้กฎหมายให้มีได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ข้อเสนอแนะในการรับมือและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสามารถวิเคราะห์ สถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ผนึกกำลังร่วมกันสร้างสถาบันและหน่วยงาน กระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และเป็นที่ยังในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน

การฝึกอบรมภาคต่างประเทศของหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูงนี้ เป็นหมวดวิชา สำคัญวิชาหนึ่งของหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง และเป็นนโยบายต่อเนื่องของสำนักงานกิจการ ยุติธรรมที่มุ่งหวังให้นักบริหารงานยุติธรรมระดับสูงของไทย มีโอกาสแลกเปลี่ยนแนวคิด และประสบการณ์ ในบริบทของการพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับ กระบวนการยุติธรรมในระดับสากล โดยการฝึกอบรมภาคต่างประเทศครั้งนี้ ได้กำหนดให้เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากพิจารณาแล้วว่า ประเทศญี่ปุ่นมีระบบการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ที่มีความโดดเด่น ทั้งหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม และองค์กรภาคเอกชนที่ประสบความสำเร็จ และมี ชื่อเสียงในเชิงการพัฒนางานด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความน่าสนใจในการศึกษาดูงานเชิงประจักษ์ ถือว่าเป็นต้นแบบที่ดีเพื่อนำมาเป็นแนวปฏิบัติต่อไป ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการขับเคลื่อน พัฒนางองค์กร และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งระบบเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้ากว่านานาประเทศ เพื่อให้ นักบริหารงานยุติธรรมระดับสูงของไทย สามารถนำแนวความคิดสร้างสรรค์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน ในครั้งนี้มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ ในระดับสากลต่อไป

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑) เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาองค์กร และนวัตกรรมในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งระบบเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าจากต่างประเทศ

๒) เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ผู้บริหารงานยุติธรรมระดับสูงของไทย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหาร การพัฒนาองค์กรจากต่างประเทศที่เป็นต้นแบบและนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

๓. กำหนดการ

การฝึกอบรมภาคต่างประเทศในหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ (รวม ๗ วัน ๕ คืน) ณ ประเทศญี่ปุ่น มีรายละเอียด ดังนี้

<u>วันเสาร์ที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	กรุงเทพฯ - โตเกียว : เที่ยวบินที่ TG ๖๔๒ เวลา ๒๓.๕๐-๐๘.๑๐ น.
<u>วันอาทิตย์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	เดินทางถึง เมืองโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
<u>วันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	- ศึกษาดูงานด้านความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ณ กระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น - ศึกษาดูงานด้านระบบศาลยุติธรรมญี่ปุ่น ณ ศาลสูงสุด โตเกียว
<u>วันอังคารที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	เข้าเยี่ยมชมการะวะผู้บริหารสถานเอกอัครราชทูต และรับฟังการบรรยายสรุปด้านบทบาทของสถานทูตไทยในญี่ปุ่น ณ สถานเอกอัครราชทูต กรุงโตเกียว
<u>วันพุธที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	เดินทางไป จังหวัดชิซุโอกะ
<u>วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	ศึกษาดูงานด้าน นวัตกรรมการบริหารจัดการและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ณ โรงงานน้ำแร่เซ็นเทอร์รี่ เมืองฮาคุซึ
<u>วันศุกร์ที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒</u>	โตเกียว - กรุงเทพฯ : เที่ยวบินที่ TG ๖๗๗ เวลา ๑๗.๒๕-๒๑.๕๕ น.

๔. วิธีดำเนินงาน

สำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินการประสานงาน และนำคณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น เพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้เชิงประจักษ์เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมในระดับสากล การบริหารจัดการ และนวัตกรรมการทำงานของภาคเอกชนที่เป็นต้นแบบในการพัฒนางาน และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

๕. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร ยธส.๑๐ ได้รับทราบข้อมูล องค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาองค์กร และนวัตกรรมในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม รวมทั้งระบบเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าจากต่างประเทศ

๒) นักบริหารงานยุติธรรมระดับสูงของไทยมีประสบการณ์ในการศึกษากระบวนการยุติธรรมเชิงเปรียบเทียบ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการพัฒนาองค์กรจากต่างประเทศที่เป็นต้นแบบ และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

๖. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๔๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๒

ส่วนที่ ๒ สรุปผลการฝึกอบรมภาคต่างประเทศ

๑. กระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น

หัวข้อ ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดซ้ำ
วันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ ๒ กระทรวงยุติธรรมของญี่ปุ่นมีเขตอำนาจหลากหลาย ทั้งในด้านกฎหมาย การพิจารณาคดี การบริหารงานตุลาการและกำกับดูแลการทำงานของศาล ฯลฯ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ศาลแยกออกจากกระทรวงยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และกฎหมายการจัดตั้งศาลในขณะนั้น อำนาจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศาลจึงถูกโอนไปยังศาลสูงสุด และจัดตั้งสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาทางกฎหมายของรัฐบาล นอกเหนือไปจากการบริหารงานภายใต้เขตอำนาจของ กระทรวงยุติธรรม จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้มีการจัดระเบียบหน่วยงานราชการอีกครั้ง สำนักงานอัยการสูงสุดของญี่ปุ่นได้เปลี่ยนเป็นกระทรวงยุติธรรมพร้อมกับการปรับโครงสร้างองค์กร มีการยกเลิกระบบอัยการสูงสุด และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม ภารกิจด้านการจัดการงานนิติบัญญัติถูกโอนกลับไปที่คณะรัฐมนตรี ในขณะนั้นมีหน่วยงานภายใน ๗ หน่วยงาน ได้แก่ งานกิจการพลเรือน งานคดีอาญา งานราชทัณฑ์ งานฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟ้องร้อง งานด้านสิทธิมนุษยชน งานตรวจคนเข้าเมืองและงานเลขานุการรัฐมนตรี และในปี ๒๕๔๔ จนถึงปัจจุบันได้ยกเลิกระบบงานฟ้องร้อง คงเหลือเพียง ๖ หน่วยงานภายใต้กระทรวงยุติธรรม

๑.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน

ในการศึกษาดูงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ณ กระทรวงยุติธรรมประเทศญี่ปุ่น นั้น กระทรวงยุติธรรมของประเทศญี่ปุ่น ได้จัดคณะวิทยากรมาบรรยายเพื่อให้ความรู้ในเรื่องบทบาทภารกิจของกระทรวงยุติธรรม จำนวน ๗ ท่าน ประกอบด้วย

๑. นายโนบุคาซุ มัทสึอิ	ผู้อำนวยการ กองการต่างประเทศ
สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
๒. นายยาซุฮิโระ โอคาโมโตะ	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายแผนงานและสนับสนุนการป้องกัน
การกระทำผิดซ้ำ สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
๓. นางสาวมาอิโกะ นิซิดะ	รองผู้อำนวยการ ฝ่ายสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟู
กองการทั่วไป สำนักราชทัณฑ์
๔. นายชินอิจิ โอโมยะ	รองผู้อำนวยการ ส่วนการศึกษาและการจำแนก
กองการบริการเรือนจำ สำนักราชทัณฑ์

๕. นายโยเฮ มาเอภาวะ	รองผู้อำนวยการ กองการพัฒนากิจการการแก้ไขฟื้นฟู
สำนักงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
๖. นางสาวเมกุมิ โอเอะ	เจ้าหน้าที่ประสานงาน กองการต่างประเทศ
สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
๗. นายคัตสึโตะโมะ โอโตนาริ	เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กองการบริการเรือนจำ
ส่วนการต่างประเทศ สำนักราชทัณฑ์

ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ประกอบด้วยเนื้อหาและรายละเอียด ๖ ส่วน ประกอบด้วย

๑. คำอธิบายระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
๒. การคุมประพฤติและระบบที่เกี่ยวข้อง
๓. การอภัยโทษ
๔. กิจกรรมป้องกันอาชญากรรม
๕. มาตรการสำหรับเหยื่ออาชญากรรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
๖. การรักษาทางการแพทย์และการควบคุมดูแล

๑. คำอธิบายระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

๑. การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดคืออะไร

บทบาทของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดคือการปกป้องสังคมและส่งเสริมสวัสดิการของบุคคลและสาธารณชนผ่านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและเยาวชนที่กระทำความผิดในสังคมอย่างเหมาะสม เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ อีกทั้งเป็นการช่วยให้บุคคลเหล่านั้นสามารถช่วยเหลือตนเองได้และได้รับการแก้ไขฟื้นฟู

๒. ที่มาของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในประเทศญี่ปุ่น และความพยายามของญี่ปุ่นในปัจจุบัน

การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดแบบร่วมสมัยในประเทศญี่ปุ่นถือกำเนิดจากบริษัทคุ้มครองนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวในจังหวัดชิซูโอกะ ซึ่งก่อตั้งในปี พ.ศ. ๒๔๓๑ โดยบริษัทดังกล่าวมี Mr. Meizen Kimpara นักธุรกิจที่มุ่งมั่นให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นผู้ก่อตั้งบริษัทร่วมกับ Mr. Kyoichiro Kawamura รองพัสดีเรือนจำจังหวัดชิซูโอกะ และเพื่อนร่วมงานอีกจำนวนหนึ่ง ทั้งนี้ สันนิษฐานว่าบริษัทดังกล่าวดำเนินการเรื่องที่พักอาศัยและจัดหาอาชีพให้กับนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัว นอกจากนี้ ยังได้จัดสรรผู้คุมประพฤติจำนวน ๑,๗๐๐ คน กระจายตัวทั่วจังหวัดเพื่อร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัว ซึ่งความพยายามเหล่านี้เป็นจุดเริ่มต้นของระบบอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติเพื่ออำนวยความสะดวกในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลส่งผลให้มีการจัดตั้งบริษัทการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัวโดยกลุ่มเอกชนในรูปแบบที่ใกล้เคียงกันทั่วประเทศ และได้มีการเริ่มต้นระบบการดูแลการบังคับตามคำพิพากษาและการชะลอการดำเนินคดีในปี พ.ศ. ๒๔๔๘ และ ปี พ.ศ. ๒๔๖๕ ตามลำดับ และท้ายที่สุดระบบการแก้ไขฟื้นฟูได้ขยายไปยังบุคคลที่ได้รับการดูแลการบังคับตามคำพิพากษาและการชะลอการดำเนินคดีด้วย

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการตราพระราชบัญญัติการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งครอบคลุมถึงการแก้ไขฟื้นฟูนักโทษที่บรรลุนิติภาวะที่ได้รับการปล่อยตัว และของบุคคลที่บรรลุนิติภาวะที่ได้รับการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา รวมถึงการแก้ไขฟื้นฟูของเยาวชน ซึ่งได้รับการบรรจุใหม่ลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติเยาวชนฉบับที่แล้ว ทั้งนี้ กิจกรรมเหล่านี้ถูกบรรจุให้เป็นระบบของภาครัฐ จากเดิมที่เป็นของภาคเอกชน ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของประเทศญี่ปุ่น ได้มีการปฏิรูปครั้งสำคัญในสาขากระบวนการยุติธรรมอาญา เช่น การทบทวนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พระราชบัญญัติเยาวชน และกฎหมายอื่นๆ และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขฟื้นฟู ได้มีการตราพระราชบัญญัติการแก้ไขฟื้นฟูและคุ้มครองผู้กระทำความผิดขึ้นเพื่อเป็นกฎหมายพื้นฐาน ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ได้ริเริ่มระบบพื้นฐานสำหรับการคุมประพฤติ การทำทัณฑ์บนและกิจกรรมเพื่อป้องกันการเกิดอาชญากรรม นอกจากนี้ยังได้มีการเริ่มต้นการคุมประพฤติสำหรับเยาวชนอีกด้วย ทั้งนี้ การคุมประพฤติครอบคลุมถึงผู้ที่ได้รับการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา และผู้ถูกทำทัณฑ์บนที่ได้รับการอนุญาตให้ออกจากสถานพินิจหญิงด้วย ซึ่งเกิดขึ้นจากการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๖ บางส่วน การแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยบุคคลผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา พ.ศ. ๒๔๙๗ และการแก้ไขพระราชบัญญัติต่อต้านการค้าบริการ พ.ศ. ๒๕๐๑ โดยกฎหมายเหล่านี้ยังคงบังคับใช้อยู่ถึงปัจจุบัน ในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูในกระบวนการยุติธรรม และได้มีการตรากฎหมายใหม่ขึ้นมา ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ และพระราชบัญญัติการดูแลอย่างเร่งด่วนภายหลังผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัว ซึ่งทำให้มีการพัฒนาระบบสำหรับอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ และการอำนวยความสะดวกต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติการดูแลอย่างเร่งด่วนภายหลังผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัว และได้มีการตราพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ได้แก่ พระราชบัญญัติการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งกฎหมายฉบับนี้กำหนดให้นิติบุคคลที่จัดการด้านการอำนวยความสะดวกต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้อยู่ในฐานะ “นิติบุคคลสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด” และมีฐานะทางกฎหมายเป็นการเฉพาะ เพื่อให้นิติบุคคลเกิดความสะดวกในการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อชุมชนผ่านกิจกรรมของอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ และทำให้องค์กรอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติถูกกฎหมาย และได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการยกระดับและสร้างความเข้มแข็งให้กับหน้าที่ในการปฏิบัติต่อการอำนวยความสะดวกให้กับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้มีการจัดการและรวมกฎหมาย ๒ ฉบับเข้าด้วยกันได้แก่ “พระราชบัญญัติว่าด้วยป้องกันการเกิดขึ้นของอาชญากรรม” และ “พระราชบัญญัติว่าด้วยบุคคลผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา” และได้ตรากฎหมายพื้นฐานฉบับใหม่คือ “พระราชบัญญัติการแก้ไขฟื้นฟู” เพื่อเสริมสร้างการคุมประพฤติให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาอัตราของผู้ที่กระทำความผิดซ้ำที่ถูกจับกุมมีเพิ่มมากขึ้น และ “การป้องกันการกระทำความผิดจนติดเป็นนิสัย”

ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาบางส่วน” และ “พระราชบัญญัติว่าด้วยการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาบางส่วนต่อบุคคลที่ก่ออาชญากรรม การใช้ยาเสพติดและอื่นๆ” และได้มีการจัดตั้งและบังคับใช้ “ระบบของการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา

บางส่วน” ซึ่งระบบนี้ ทำให้การนำมาตรการไม่ต้องคุมขังในช่วงระยะเวลาภายหลังการออกจากเรือนจำถูกนำไปปรับใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากเมื่อศาลพิพากษาจำคุก ไม่ว่าจะมีการให้ทำงานหรือไม่ให้ทำงานเป็นเวลาไม่เกินกว่า ๓ ปี ร่วมด้วยก็ตาม สามารถลงโทษจำคุกแค่บางส่วน ในขณะที่ระยะเวลาในการบังคับตามคำพิพากษาลงโทษที่เหลืออาจถูกทุเลาการบังคับเป็นระยะเวลา ๑ - ๕ ปี โดยระบบดังกล่าวมีเป้าหมายเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ และเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ภายใต้ระบบดังกล่าว บุคคลผู้ซึ่งไม่เคยต้องโทษจำคุกหรือได้รับการลงโทษสถานหนักตามคำพิพากษามาก่อน จะได้รับการพิจารณาให้ถูกคุมประพฤติในระหว่างการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษาส่วนบุคคลที่ก่ออาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติด และเคยมีประวัติรับโทษจำคุก ในบางกรณี อาจได้รับการคุมประพฤติในระหว่างการทุเลาการบังคับตามคำพิพากษา

๓. โครงสร้างและองค์กร (ภาพที่ ๑)

๑) *สำนักงานแก้ไขฟื้นฟู* เป็นหน่วยงานภายในกระทรวงยุติธรรม โดยมีภารกิจที่อยู่ในเขตอำนาจ ดังนี้

- การอภัยโทษ
- การทำทัณฑ์บน การปล่อยตัวชั่วคราว การปล่อยตัวโดยติดทัณฑ์บนจากโรงเรียนฝึกอบรมเยาวชน การยุติการบังคับตามคำพิพากษาให้จำคุกโดยมีเงื่อนไขเกี่ยวกับกำหนดเวลาและการปล่อยตัว
- การคุมประพฤติ การดูแลอย่างเร่งด่วนภายหลังผู้กระทำผิดได้รับการปล่อยตัวและการประสานงานด้านสภาพสังคมสำหรับผู้กระทำผิดซึ่งอยู่ในสถาบันทางอาญา โรงเรียนฝึกอบรมเยาวชน หรือสถานพินิจหญิง
- การส่งเสริมและควบคุมดูแลการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
- การส่งเสริมกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรมโดยภาคเอกชน
- การลดหรือการยกโทษกำหนดอยู่ใน “พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนตัวผู้ได้รับโทษข้ามชาติ”
- การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
- การควบคุมดูแลด้านสุขภาพทางจิต การรักษาบนพื้นฐานของชุมชน การไต่สวนและการประสานด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมสำหรับบุคคลที่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูทางจิต ตาม “พระราชบัญญัติว่าด้วยการดูแลและรักษาทางการแพทย์สำหรับบุคคลที่ก่อให้เกิดเหตุร้ายแรงโดยวิกลจริตหรือไร้ความสามารถ”

๒) *คณะกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดแห่งชาติ* จัดตั้งโดยกระทรวงยุติธรรม โดยมีอำนาจหน้าที่ประกอบด้วย

- ให้ข้อเสนอแนะการนำการอภัยโทษในกรณีพิเศษไปปรับใช้ การลดโทษให้กับบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะ การยกการบังคับตามคำพิพากษาหรือทำให้สิทธิของบุคคลบางคนกลับคืนสู่สภาพเดิม
- ตรวจสอบและตัดสินใจวินิจฉัยของคณะกรรมการทัณฑ์บนประจำภูมิภาค
- ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเกี่ยวกับการอนุญาตจัดตั้งนิติบุคคลสำหรับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือการอนุญาตให้ประกอบการให้บริการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
- ส่งคำร้องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอลดหรือยกโทษ ซึ่งกำหนดอยู่ใน “พระราชบัญญัติว่าด้วยการโอนตัวผู้ได้รับโทษข้ามชาติ”

๓) *คณะกรรมการทัณฑ์บนประจำภูมิภาค* จัดตั้งขึ้นภายในเขตอำนาจของศาลสูงจำนวน ๘ แห่งในประเทศ มีภารกิจภายใต้เขตอำนาจของคณะกรรมการทัณฑ์บนประจำภูมิภาคประกอบด้วย

- การอนุญาตให้ปล่อยตัวโดยติดทัณฑ์บนหรือยกเลิกคำสั่งดังกล่าว
- การอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว
- การอนุญาตให้ปล่อยตัวโดยติดทัณฑ์บนหรือปล่อยตัวจากโรงเรียนฝึกอบรมเยาวชน
- การระงับการคุมประพฤติชั่วคราวสำหรับบุคคลที่ถูกคุมประพฤติที่มีคำพิพากษาให้รอ

การลงโทษหรือยกเลิกคำสั่งดังกล่าว

- การอนุญาตให้ปล่อยตัวโดยติดทัณฑ์บนจากสถานพินิจหญิงหรือยกเลิกคำสั่งดังกล่าว
- การควบคุมดูแลกิจการของสำนักงานคุมประพฤติ

๔) สำนักงานคุมประพฤติ จัดตั้งขึ้นภายใต้เขตอำนาจของศาลแขวงจำนวน ๕๐ ศาลทั่วประเทศ และภารกิจภายใต้เขตอำนาจ ประกอบด้วย

- การคุมประพฤติ เพื่อป้องกันอาชญากรรม พัฒนาสังคม และส่งเสริมกิจกรรมให้กับผู้ที่อยู่อาศัยท้องถิ่น
- กิจการอื่นๆ ที่ได้รับมอบอำนาจจากสำนักงานคุมประพฤติ

๕) พนักงานคุมประพฤติ เป็นพนักงานของรัฐระดับชาติ ผู้ซึ่งใช้ความรู้ด้านจิตวิทยา ครุศาสตร์ สังคมสงเคราะห์ สังคมวิทยา และความรู้ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติ ประสานงานกับอาสาสมัคร เจ้าหน้าที่คุมประพฤติเพื่อร่วมงานที่เกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟู และการทำงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการฟื้นฟูผู้กระทำผิด และผู้กระทำผิดที่เป็นผู้เยาว์ และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม เป็นต้น

๖) ผู้ประสานงานการคุมประพฤติ มีคุณสมบัติเป็นนักสังคมสงเคราะห์ด้านสุขภาพจิต และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับชาติ มีส่วนร่วมในการรักษา ซึ่งรวมถึงการควบคุมดูแลด้านสุขภาพจิตและการประสานงานด้านสภาพสังคมสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางจิตและอยู่ในระบบการควบคุมดูแลด้านสุขภาพจิต โดยอาศัยความเชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตและที่เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางจิต

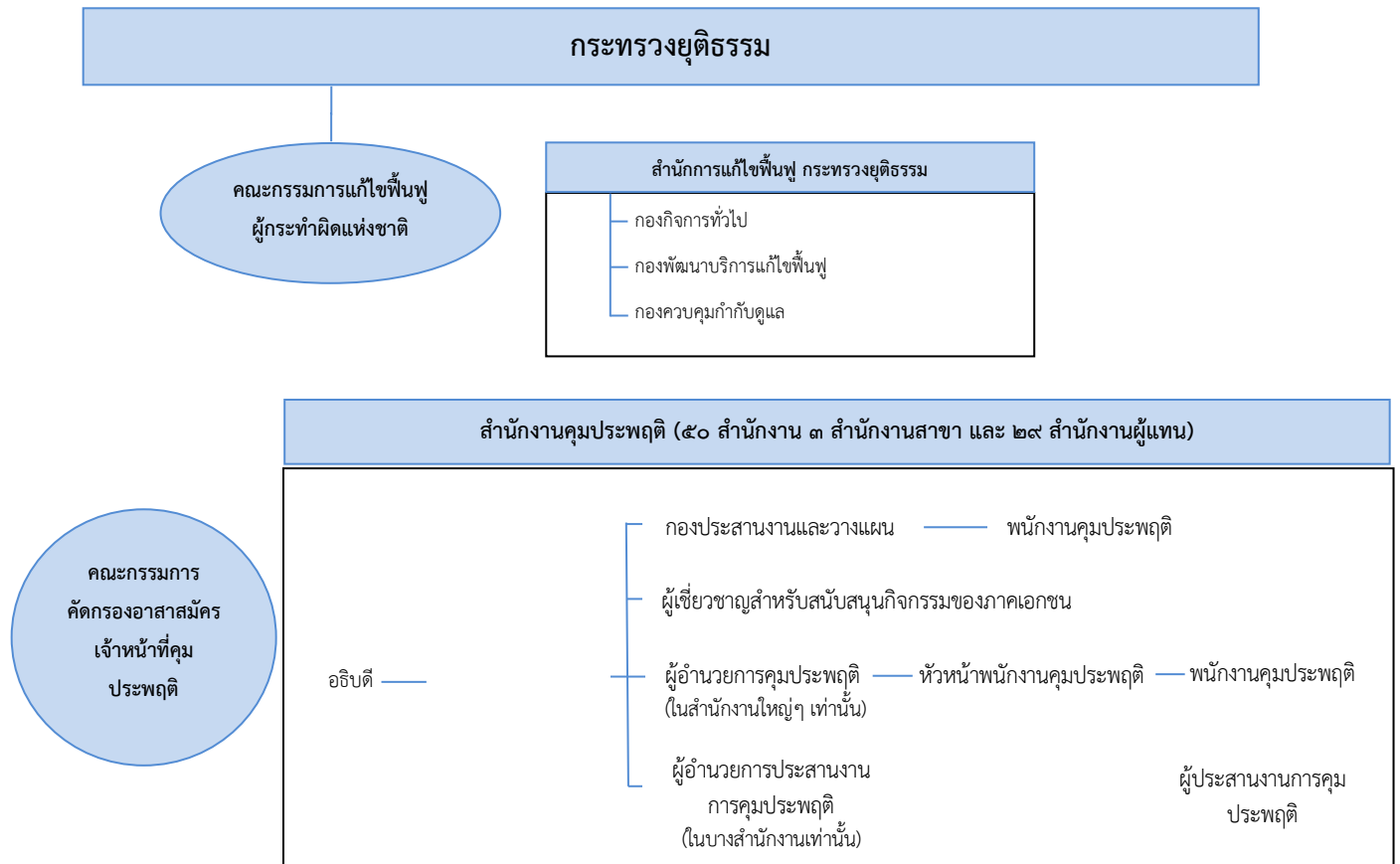
๗) คณะกรรมการคัดกรองอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ อยู่ภายใต้สำนักงานคุมประพฤติ ทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อการแต่งตั้งและถอดถอนอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ ขึ้นตรงต่ออธิบดีสำนักงานคุมประพฤติ

๔. **ผู้สนับสนุนในชุมชน** การฟื้นฟูผู้กระทำผิดในประเทศญี่ปุ่นได้รับการสนับสนุนจากพลเมืองเหล่านี้

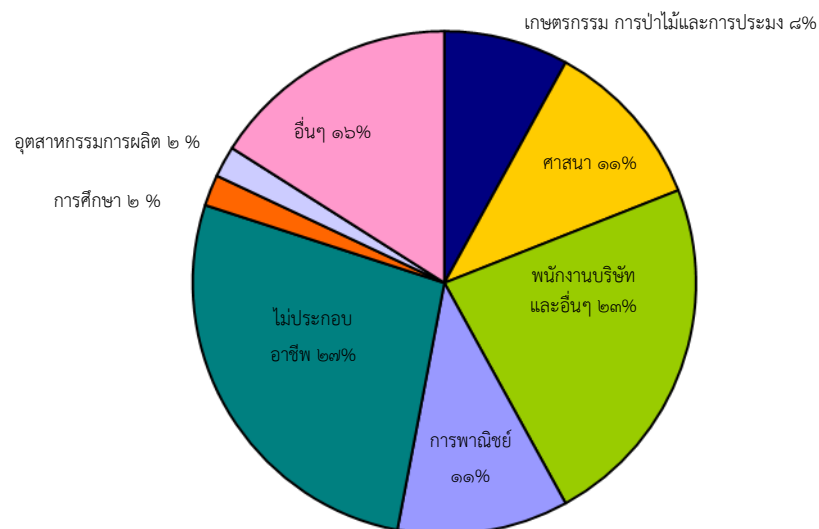
๑) อาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ คือประชาชนอาสาสมัครผู้สนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือเยาวชนผู้กระทำผิด โดยอาสาสมัครต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกและมีความประพฤติที่เป็นมิตร มีเวลาและความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น ทั้งนี้ สถานะของอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งทำงานไม่เต็มเวลา และวาระการดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๒ ปี แต่ไม่ตัดสิทธิในการแต่งตั้งอีกสมัย อนึ่ง อาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน จำนวนสูงสุดตามกฎหมายของอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติถูกจำกัดอยู่ที่ ๕๒,๕๐๐๐ คน และได้รับการจัดสรรไปยังเขตคุมประพฤติโดยการมอบหมายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

* อาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติทั้งหมดมีจำนวน ๔๗,๙๐๙ คน (ตารางที่ ๑)

ภาพที่ ๑ : โครงสร้างขององค์กรที่รับผิดชอบในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ตารางที่ ๑ : องค์ประกอบของอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติแบ่งตามอาชีพ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐)

๒) สมาคมสตรีเพื่อให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขฟื้นฟู (WARA) เป็นองค์กรอาสาสมัครที่ทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมและกิจกรรมสนับสนุนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือเยาวชนผู้กระทำผิดในชุมชน สมาคมฯ จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดการประชุมย่อยเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นหารือในประเด็นเกี่ยวกับครอบครัวและการกระทำผิดทางอาญา จัดกิจกรรมสนับสนุนแนวทางการเลี้ยงดูเด็ก ประสานเพื่อจัดกิจกรรมทางสังคมของผู้ถูกคุมความประพฤติ และจัดให้มีการเยี่ยมชมสิ่งอำนวยความสะดวกในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและทัณฑสถาน ปัจจุบัน มีสมาชิกประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ คน ซึ่งทำงานอยู่ทั่วประเทศ

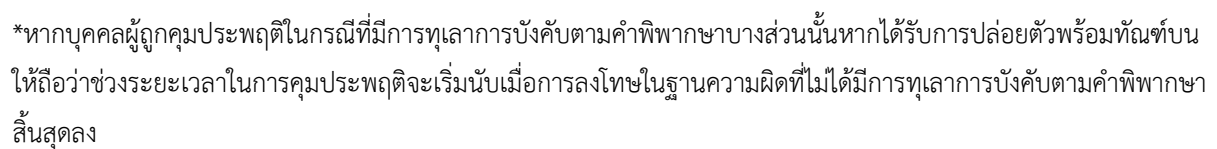
๓) สมาคมพี่ชายและพี่สาว (BBS) มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการเติบโตอย่างมีคุณภาพของเยาวชนที่ประสบกับความยากลำบาก ผ่านการปฏิสัมพันธ์กับพวกเขาเหมือนเป็นพี่ชายและพี่สาวที่มีความเป็นมิตร กิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย “กิจกรรมมิตรภาพ” ซึ่งสนับสนุนการเติบโตและความเป็นอิสระของเยาวชนผ่านการเป็นเพื่อน โดยสมาคมพี่ชายและพี่สาวร่วมมือเพื่อจัดกิจกรรมหรืองานกลุ่มที่เกี่ยวกับการต่อต้านการกระทำผิดทางอาญาในระดับภูมิภาค และกิจกรรมทางสังคมสำหรับผู้ถูกคุมประพฤติ โดยปัจจุบันมีสมาชิกประมาณ ๔,๕๐๐ คนซึ่งทำงานอยู่ทั่วประเทศ

๔) นายจ้างผู้ให้ความร่วมมือ คือ เจ้าของธุรกิจเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาและฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยการจ้างแรงงานด้วยความเข้าใจสถานะของผู้ถูกคุมประพฤติ หรือผู้กระทำความผิดที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนหลังจากได้รับการปล่อยตัว หรือบุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถหางานได้เนื่องจากมีประวัติทางอาชญากรรม เป็นต้น โดยมีเจ้าของธุรกิจที่ให้ความร่วมมือ จำนวนกว่า ๑๘,๐๐๐ รายทั่วประเทศ

๕) สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและบ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง สถานฟื้นฟูภาคเอกชนเหล่านี้ได้มีการจัดหาที่พักอาศัยและอาหารในช่วงระยะเวลาที่แน่นอนแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัวและยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้เนื่องจากไม่มีผู้สนับสนุน

- สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดช่วยให้ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัวสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างราบรื่น เช่น การให้ที่พักอาศัย อาหารและคำแนะนำที่จำเป็นสำหรับการปรับตัวเข้าสู่สังคม เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมีสถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดกว่า ๑๐๓ แห่งทั่วประเทศ บริหารจัดการโดยนิติบุคคลเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงยุติธรรม

- บ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง จากข้อมูล FY ๒๐๑๑ ได้จัดตั้งโครงการจัดสรรบ้านสำหรับผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัว โดยดำเนินการจ้าง NPO หรือนิติบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนล่วงหน้ากับสำนักงานคุมประพฤติ ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจกว่า ๓๗๕ แห่งในประเทศญี่ปุ่นที่ลงทะเบียนกับสำนักงานคุมประพฤติ (ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๐)

๒. การคุมประพฤติและระบบที่เกี่ยวข้อง

๑. วัตถุประสงค์และประเภทของการคุมประพฤติ

การคุมประพฤติ คือ ระบบที่อยู่ในศูนย์ฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิด โดยทางรัฐบาลได้จัดให้มีการสอน การควบคุมดูแล ให้แนวทางและความช่วยเหลือแก่ผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถพึ่งพาตนเองและกลับคืนสู่สังคมได้ (ภาพที่ ๓) โดยปกติแล้วผู้ถูกคุมประพฤติหรือผู้ได้รับทัณฑ์บนแต่ละคนนั้นอยู่ภายใต้การดูแลของพนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติ ๑ คน (ตารางที่ ๒-๓)

ตารางที่ ๒ : ประเภทและข้อกำหนดของการคุมประพฤติ

ประเภทของผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน	ข้อกำหนดของการคุมประพฤติ
เยาวชนผู้ถูกคุมประพฤติ (บุคคลที่ศาลครอบครัวยกเว้นให้ถูกคุมประพฤติ)	จนกว่าจะมีอายุครบ ๒๐ ปี หรือ ๒ ปี
ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากสถานพินิจ (บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้พ้นจากการคุมประพฤติ พร้อมทัณฑ์บนจากสถานพินิจ)	โดยหลักแล้ว จนกว่าจะมีอายุครบ ๒๐ ปี
ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากราชทัณฑ์ (บุคคลที่ได้รับการปล่อยตัวจากการคุมประพฤติ พร้อมทัณฑ์บนจากราชทัณฑ์)	จนครบระยะเวลาที่โดนลงโทษ
บุคคลที่ถูกคุมประพฤติเนื่องจากการทะเลาะวิวาทตามคำพิพากษา (บุคคลที่ถูกคุมประพฤติจากการทะเลาะวิวาทตามคำพิพากษาในความผิดบางสถานหรือทั้งหมดตามคำสั่งศาล)	ตามช่วงระยะเวลาตามข้อกำหนดการทะเลาะวิวาท บังคับตามคำพิพากษา
ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากสถานพินิจหญิง (หญิงที่ได้รับการอนุญาตให้ได้รับการปล่อยตัว พร้อมทัณฑ์บนจากสถานพินิจหญิง)	ตามช่วงระยะเวลาที่เหลือในข้อกำหนดการแก้ไข

* การคุมประพฤติสำหรับเยาวชนประกอบด้วยการบำบัดรักษาต่อไปนี (๑) การคุมประพฤติโดยทั่วไป (๒) การคุมประพฤติระยะสั้น (๓) การคุมประพฤติสำหรับความผิดฐานการลักลอบค้า (๔) การคุมประพฤติระยะสั้นสำหรับความผิดฐานการลักลอบค้า

ตารางที่ ๓ : จำนวนบุคคลผู้อยู่ภายใต้การคุมประพฤติ

ปี	จำนวนรวม	เยาวชนที่ถูกคุมประพฤติ	ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากสถานพินิจ	ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากราชทัณฑ์	บุคคลผู้ถูกคุมประพฤติเนื่องจากการทะเลาะวิวาทตามคำพิพากษา	ผู้ได้รับทัณฑ์บนจากสถานพินิจหญิง
๒๕๕๔	๔๕,๑๙๙	๒๓,๕๘๐ (๕๒.๒%)	๓,๖๐๑ (๘.๐%)	๑๔,๖๒๐ (๓๒.๓%)	๓,๓๙๘ (๗.๕%)	-
๒๕๕๕	๔๔,๐๕๖	๒๒,๕๕๗ (๕๑.๒%)	๓,๔๒๑ (๗.๘%)	๑๔,๗๐๐ (๓๓.๔%)	๓,๓๗๖ (๗.๖%)	๒ (๐.๐๐๕%)
๒๕๕๖	๔๒,๑๑๗	๒๐,๘๑๑ (๔๙.๔%)	๓,๔๒๘ (๘.๑%)	๑๔,๖๒๓ (๓๔.๗%)	๓,๒๕๕ (๗.๗%)	-
๒๕๕๗	๓๙,๙๙๕	๑๙,๕๙๙ (๔๙.๐%)	๓,๑๒๒ (๗.๘%)	๑๓,๙๒๕ (๓๔.๘%)	๓,๓๔๘ (๘.๔%)	๑ (๐.๐๐๓%)
๒๕๕๘	๓๘,๑๐๔	๑๘,๒๐๓ (๔๗.๘%)	๒,๘๗๑ (๗.๕%)	๑๓,๕๗๐ (๓๕.๖%)	๓,๔๖๐ (๙.๑%)	-
จำนวนคดีในปี ๒๕๕๙ ที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา	๓๖,๑๐๐	๑๖,๑๐๘ (๔๔.๘%)	๔,๐๗๗ (๑๑.๓%)	๕,๑๘๔ (๑๔.๔%)	๑๐,๗๓๑ (๒๙.๗%)	-

* จำนวนตัวเลขในวงเล็บแสดงจำนวนร้อยละจากจำนวนผู้ถูกคุมประพฤติทั้งหมด

* จำนวนคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณา หมายถึงจำนวนคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาคดี ณ สิ้นปีนั้น

๒. วิธีการคุมประพฤติ

พนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นผู้จัดให้มีการสอน ควบคุมดูแล ให้แนวทาง และความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกคุมประพฤติ / ผู้ได้รับทัณฑ์บนระหว่างช่วงระยะเวลาคุมประพฤติ

๑) การสอนและการควบคุมดูแล ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจะมีคำสั่งและควบคุมผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน โดย ๑. ติดต่อหรือสัมภาษณ์พวกเขาเป็นระยะ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของพวกเขา ๒. มีคำสั่งและมาตรการอื่นที่จำเป็นเพื่อให้ผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บนนำไปปฏิบัติตามภายใต้ข้อกำหนดและแนวทาง และ ๓. จัดให้มีการบำบัดพิเศษเพื่อแก้ไขลักษณะนิสัยเฉพาะทางอาชญากรรม

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติสามารถกำหนดแนวทางสำหรับการดำรงชีวิตสำหรับผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บนแต่ละคน โดยผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางนั้น

๒) แนวทางและความช่วยเหลือ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติอาจกำหนดแนวทางและความช่วยเหลือเพื่อให้ผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน สามารถดำรงชีวิตได้โดยอิสระด้วยความรับผิดชอบของตนเอง มาตรการนี้รวมถึง

➢ การช่วยเหลือผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน ให้มีที่พักอาศัยที่เหมาะสมและสามารถกลับเข้าไปอยู่อาศัยในที่พักอาศัยได้

➢ การช่วยเหลือให้ได้รับการรักษาพยาบาลและการบำบัด

➢ การช่วยเหลือให้ ได้รับการจ้างงานโดยการแนะแนวทางวิชาชีพ

➢ การพัฒนาและให้ความร่วมมือในการเข้าสังคม และ

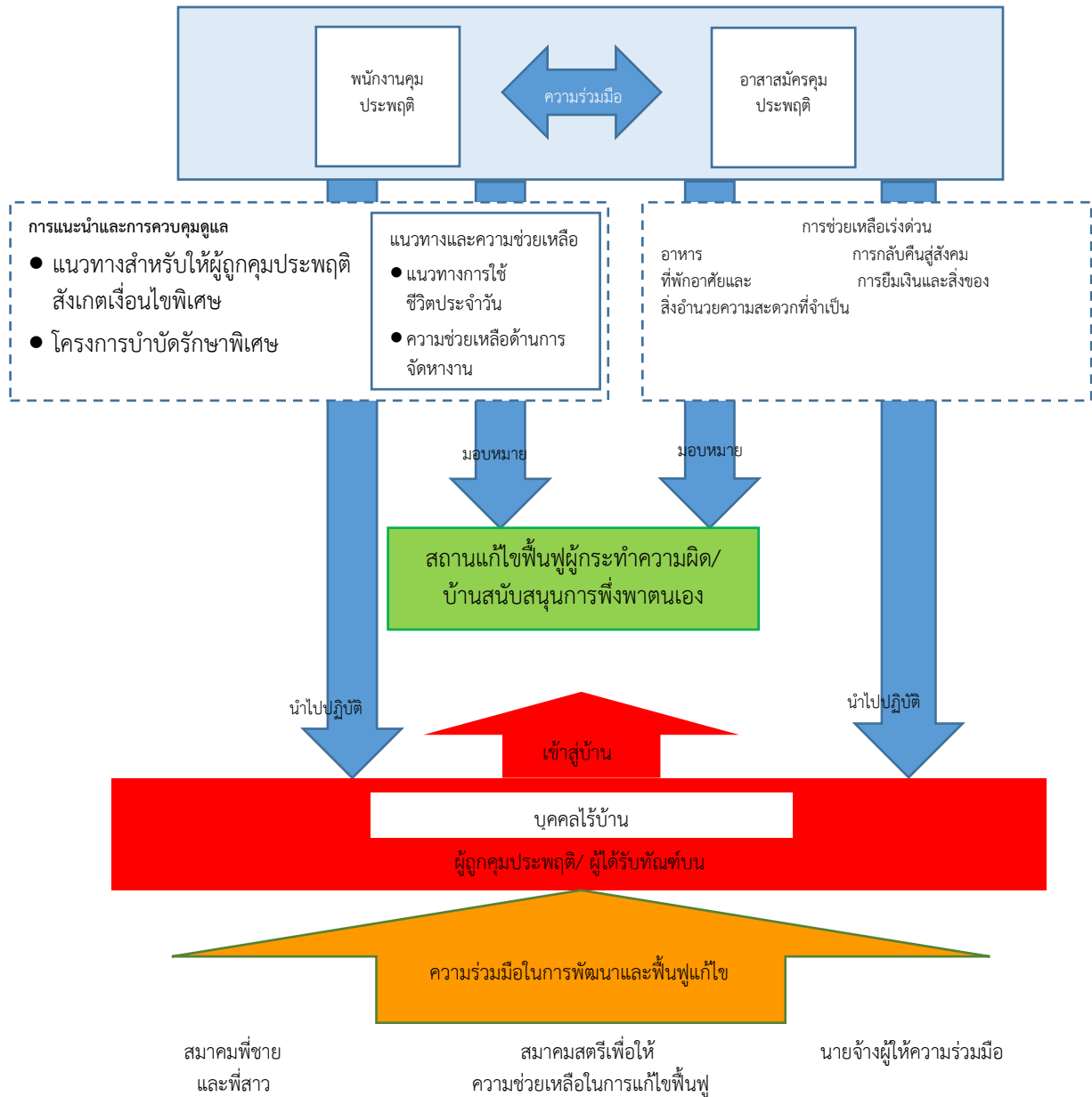
➢ การสอนทักษะการใช้ชีวิต

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติอาจมอบแนวทางและความช่วยเหลือแก่บุคคลอื่นที่เหมาะสม เช่น สถานบำบัดฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิด หรือบ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง

๓) ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ จะให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็นจากสถานพยาบาล หน่วยงานสังคมสงเคราะห์ และหน่วยงานอื่นๆ ในกรณีที่การฟื้นฟูแก้ไขของผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บนถูกหยุดชะงักลง ส่งผลให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือที่จำเป็น เช่น การรักษาพยาบาล อาหาร ที่อยู่อาศัย หรือสิ่งจำเป็นอื่นๆ ในกรณีที่ไม่สามารถให้ความช่วยเหลือเร่งด่วนตามมาตรการได้ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจะต้องให้ความช่วยเหลือนั้นด้วยตนเอง

ในกรณีที่ผู้ถูกคุมประพฤติไม่สามารถหาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมได้ ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติอาจมอบหมายให้สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วน หรือมอบให้บ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเองเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือโดยเร่งด่วนในจัดหาที่พักอาศัย

ภาพที่ ๓ : แผนผังแนวคิดของการคุมประพฤติ

๓. มาตรการใหม่สำหรับการคุมประพฤติ

๑) โครงการบำบัดรักษาเฉพาะทาง พนักงานคุมประพฤติดำเนินการจัดให้มีโครงการบำบัดรักษาเฉพาะทาง ณ สำนักงานคุมประพฤติ สำหรับผู้กระทำความผิดที่มีโอกาสก่ออาชญากรรมซ้ำโดยเฉพาะ โดยมี ๔ ประเภท คือ ๑. โครงการบำบัดรักษาสำหรับผู้กระทำความผิดฐานเกี่ยวกับเพศ ๒. โครงการบำบัดรักษาเพื่อป้องกันการติดยาเสพติด ๓. โครงการบำบัดรักษาเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรง ๔. โครงการบำบัดรักษาเพื่อป้องกันการเมาแล้วขับ

๒) กิจกรรมมีส่วนร่วมต่อสังคม ถูกกำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและศีลธรรมของผู้ถูกคุมประพฤติ/ ผู้ได้รับทัณฑ์บน รวมทั้งช่วยพัฒนาการปรับตัวเข้าสู่สังคมผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างประโยชน์ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๓) การจัดหาที่อยู่อาศัยและการให้ความช่วยเหลือในการจ้างงาน มีผู้ถูกคุมประพฤติจำนวนมาก (ถึงแม้จะถูกปล่อยตัวจากราชทัณฑ์) กลับมาก่ออาชญากรรมซ้ำ เนื่องจากไม่มีที่อยู่อาศัยและอาชีพ กล่าวคือ อัตราการก่ออาชญากรรมซ้ำของผู้ถูกคุมประพฤติที่ว่างงานนั้นมีจำนวนสูงกว่าอัตราผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการจ้างงานถึง ๓ เท่า ด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ กระทรวงยุติธรรมจึงมีความพยายามที่จะจัดหาที่อยู่อาศัยและอาชีพเพื่อสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับคืนสู่สังคมได้

➢ มาตรการรับรองที่อยู่อาศัย สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมประพฤติได้รับผู้ได้รับทัณฑ์บนและบุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัยเข้ามาดูแล และให้การสนับสนุนด้านการพึ่งพาตนเองและการฟื้นฟูแก้ไข นอกจากนี้ สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่จัดตั้งโดยกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่ยอมรับผู้ถูกปล่อยตัวจากสถานลงโทษที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากสูงอายุ หรือทุพพลภาพ และมีหน้าที่ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ บ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเองเป็นสถานที่หนึ่งที่กระทรวงยุติธรรมกำลังดำเนินการรับรองให้เป็นสถานที่ตัวเลือกหนึ่งสำหรับนักโทษผู้ได้รับทัณฑ์บน

➢ มาตรการสำหรับการสนับสนุนด้านการจ้างงาน นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ กระทรวงยุติธรรมและกระทรวงสาธารณสุข แรงงานและสวัสดิการร่วมกันจัดตั้ง “มาตรการสนับสนุนการจ้างงานสำหรับนักโทษที่ได้รับการปล่อยตัว” เพื่อให้คำปรึกษาด้านการจ้างงานและเป็นสื่อกลางในการจ้างงาน ณ สำนักงานประกันสังคม ทั้งยังมีการจัดตั้งระบบทดลองจ้างงาน (รายละเอียดตามหมายเหตุ ๑) และระบบการประกันความซื่อสัตย์ (รายละเอียดตามหมายเหตุ ๒) นอกจากนี้ จากข้อมูล FY๒๐๑๕ เราได้ริเริ่มดำเนินการมาตรการจ่ายเงินเพื่อเป็นแรงจูงใจแก่นายจ้างผู้ให้ความร่วมมือในการจ้างผู้ถูกคุมประพฤติ/ บุคคลที่ได้รับทัณฑ์บน พร้อมทั้งให้แนวทางและคำแนะนำเพื่อเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการทำงานและการดำรงชีวิต

๔) ศูนย์ฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดแห่งชาติ ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัวบางส่วนไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เพียงพอจากเครือข่ายหรือสถานบำบัดฟื้นฟูภาคเอกชน กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศูนย์ฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดแห่งชาติควบคู่ไปกับสำนักงานคุมประพฤติ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัวเหล่านี้ในการจัดหาที่อยู่อาศัยชั่วคราว รวมถึงการให้คำแนะนำ/ ควบคุมดูแล และความช่วยเหลือด้านการจ้างงาน ศูนย์ฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดแห่งชาตินี้ได้จัดให้มีการบำบัดภาคเฉพาะในสังคม และ “ศูนย์ฝึกฝนและช่วยเหลือการจ้างงานสำหรับผู้กระทำความผิดแห่งชาติ” เพื่อรองรับการให้ความรู้และฝึกฝนด้านเกษตรกรรม

๔. ทัศนคติและการประสานเข้ากับสภาพสังคมของผู้ถูกจำคุก

๑) ทัศนคติ

บุคคลผู้ได้รับโทษจำคุกจากการกระทำผิดหรือจากมาตรการป้องกัน อาจได้รับทัศนคติโดยการพิจารณาจากคณะกรรมการทัศนคติบนประจำภูมิภาคก่อนที่จะครบกำหนดโทษหรือระยะเวลาในการจำคุก

ประเภทของทัศนคติ ได้แก่ (๑) ทัศนคติจากสำนักงานคุมประพฤติ (๒) ปลอยตัวโดยมีทัศนคติบนจากสถานพินิจเยาวชน (๓) ปลอยตัวโดยมีทัศนคติบนจากสถานพินิจหญิง และ (๔) ปลอยตัวโดยมีทัศนคติบนจากสำนักงานคุมประพฤติ หรือสถานสงเคราะห์คนอนาถา ภายใต้ห้วงเวลาของ (๑) (๒) และ (๓) ผู้ได้รับการปลอยตัวโดยมีทัศนคติบนต้องอยู่ภายใต้การคุมประพฤติ (ภาพที่ ๔)

๒) การประสานเข้ากับสภาพสังคมของผู้ถูกจำคุก

การประสานเข้ากับสภาพสังคม คือการทำให้มั่นใจว่าผู้กระทำผิดสามารถกลับเข้าไปอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างราบรื่น โดยผู้อำนวยการของสำนักงานคุมประพฤติจะเป็นผู้ทำการสืบสวนว่าสภาพแวดล้อมต่างๆ เช่น แหล่งที่อยู่อาศัย และสถานที่ทำงานของผู้รับโทษจำคุกหลังจากได้รับการปลอยตัวจากทัศนคติบน และประสานงานให้สภาพสังคมดังกล่าวเหมาะสมกับการบำบัดและกลับเข้าสู่สังคม เนื่องจากสภาพสังคมอาจเป็นปัจจัยหลักของอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมาย จึงเป็นสำคัญที่จะต้องทำให้มั่นใจว่าสภาพที่อยู่อาศัยนั้นมีความเหมาะสม โดยมีวิธีการประสานงานกับแหล่งที่อยู่อาศัย ดังนี้

➢ พนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติเริ่มดำเนินการปรับสภาพสังคมเมื่อมีบุคคลถูกคุมขังในทัศนคติบน

➢ พนักงานคุมประพฤติหรืออาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติไปพบกับครอบครัวของผู้ได้รับโทษจำคุกหรือผู้ที่ยอมรับผู้ได้รับโทษจำคุก โดยคำนึงถึงความประสงค์ของผู้ได้รับโทษจำคุก และสืบสวนและประสานงานวางแผนการอยู่อาศัยและสภาพสังคมหลังได้รับการปลอยตัว

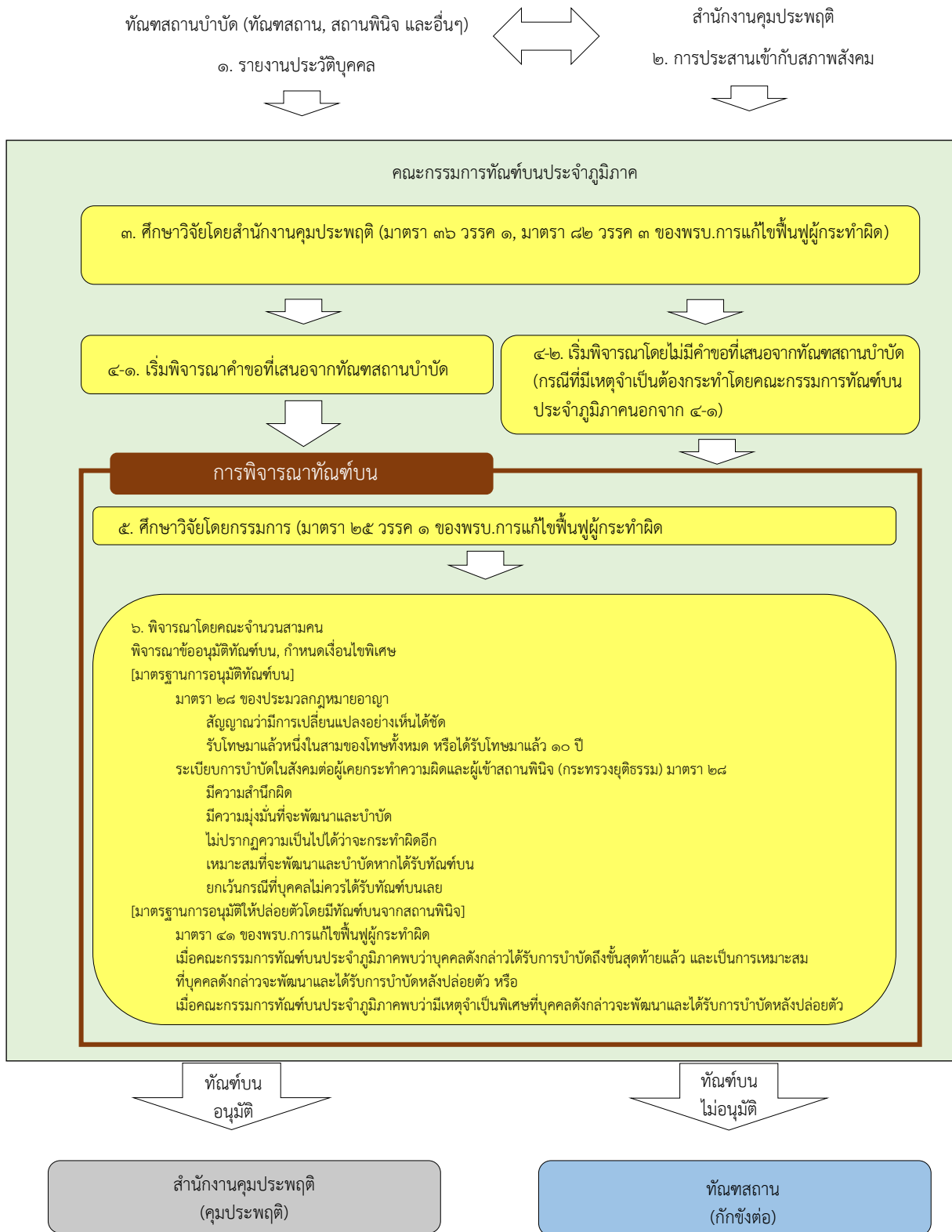
➢ อาศัยผลของการสืบสวนและการประสานงาน รายงานจะถูกส่งให้กับคณะกรรมการทัศนคติบนประจำภูมิภาคและทัศนคติบนพร้อมกับความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติว่าผู้รับโทษจำคุกควรกลับไปพักอาศัยในถิ่นที่อยู่เดิมเมื่อได้รับการปลอยตัวหรือไม่

➢ รายงานดังกล่าวจะถูกใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูและการพิจารณาทัศนคติบน

➢ การช่วยเหลือภายหลังแบบเร่งด่วนของผู้กระทำผิดที่ได้รับการปลอยตัว

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติต้องช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่ได้รับการปลอยตัวให้เป็นบุคคลที่ดีในสังคมพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย และรักษาการปรับปรุงตัวและการแก้ไขฟื้นฟู ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติต้องให้ความช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่ได้รับการปลอยตัวที่ไม่ได้รับการดูแลทางการแพทย์ของรัฐหรือความช่วยเหลือทางสวัสดิการ และไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเพียงพอจากญาติหรือหน่วยงานของรัฐการช่วยเหลือภายหลังแบบเร่งด่วนของผู้กระทำผิดที่ได้รับการปลอยตัวต้องกระทำภายในระยะเวลาไม่เกินหกเดือนหลังจากได้รับการปลอยตัว ถ้าหากพิจารณาแล้วปรากฏว่าจำเป็นที่จะต้องปกป้องรักษาการปรับปรุงตัวและการแก้ไขฟื้นฟูของบุคคลเหล่านี้ ระยะเวลาดังกล่าวอาจขยายได้อีก แต่ไม่เกินหกเดือน

ภาพที่ ๔ : กระบวนการของทัณฑ์บน

๓. การอภัยโทษ

๑. ระบบอภัยโทษคืออะไร?

อภัยโทษ คือ การยกเลิกอำนาจในการลงโทษด้วยอำนาจของฝ่ายบริหาร และเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของคำพิพากษาโดยศาลซึ่งออกโดยอำนาจตุลาการ หรือเปลี่ยนแปลงหรือทำให้สิ้นสุดไปซึ่งคำตัดสินโดยฝ่ายตุลาการ การอภัยโทษนั้นจะพิจารณาโดยคณะรัฐมนตรีและรับรองโดยพระจักรพรรดิ

การอภัยโทษสามารถแบ่งได้โดยกว้างเป็นการอภัยโทษโดยคำสั่งคณะรัฐมนตรีซึ่งสามารถทำได้โดยคำสั่งรัฐมนตรี และการอภัยโทษรายบุคคลซึ่งให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ (ภาพที่ ๕)

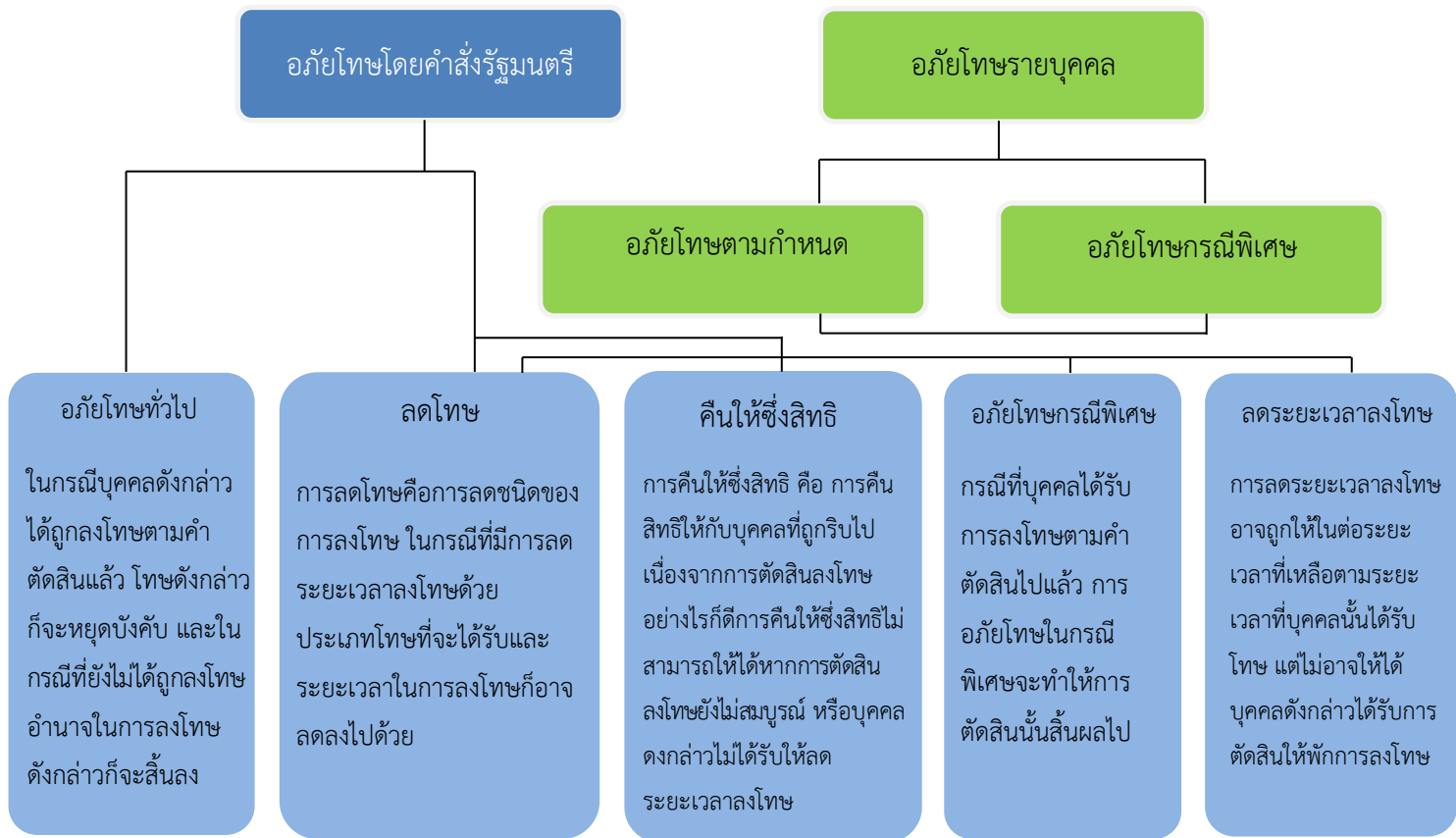
๒. กระบวนการในการอภัยโทษรายบุคคล

สำหรับการอภัยโทษเฉพาะบุคคลนั้น ผู้อำนวยการพัฒนาหรือผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติหรืออัยการ เป็นหน่วยงานผู้เสนอ หรือบุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำขออภัยโทษไปยังคณะกรรมการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดแห่งชาติ คณะกรรมการจะพิจารณาคำขอและถ้าหากตัดสินว่ามีความเหมาะสมที่จะให้อภัยโทษ คณะกรรมการก็จะนำเสนอให้กับรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมว่ามีเหตุเหมาะสมที่จะให้อภัยโทษ และคณะรัฐมนตรีก็จะตัดสินอภัยโทษโดยมีพระจักรพรรดิรับรอง

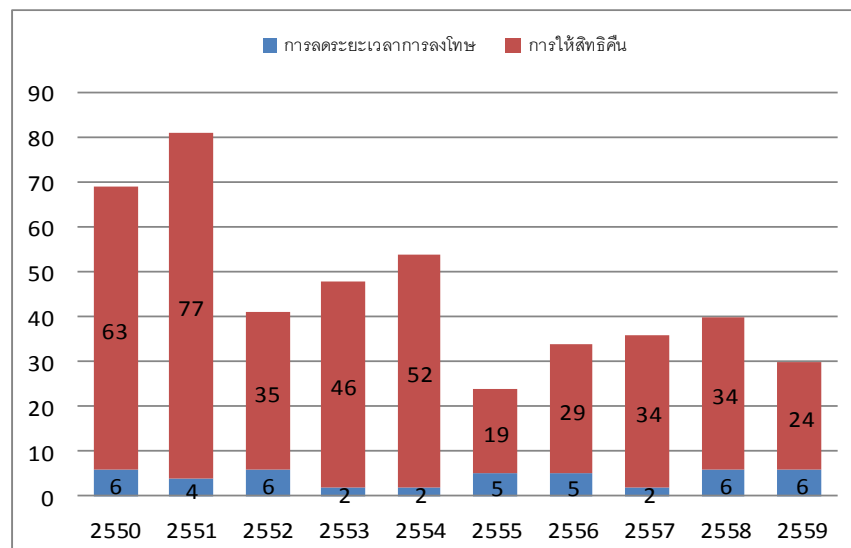
๓. การอภัยโทษรายบุคคลและการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

มีวัตถุประสงค์เพื่อบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ นอกเหนือไปจากการมีทัณฑ์บนและคุมประพฤติเพียงอย่างเดียว หากการอภัยโทษเป็นไปอย่างเหมาะสมร่วมกับระบบอื่นๆ ก็เป็นที่คาดได้ว่าจะมีผลอย่างดีในการนำตัวผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม และจะเป็นประโยชน์ต่อนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรม (ตารางที่ ๕)

ภาพที่ ๕ : ประเภทของการอภัยโทษ

ตารางที่ ๕ : บุคคลที่ได้รับการอภัยโทษโดยแบ่งเป็นประเภทในการอภัยโทษ (๒๕๕๐ - ๒๕๕๙)

(หมายเหตุ) ไม่มีการอภัยโทษในกรณีพิเศษ และไม่มีการลดโทษ

๔. กิจกรรมป้องกันอาชญากรรม

๑. แผนการของกิจกรรมป้องกันอาชญากรรม

เช่นเดียวกับการสร้างความเข้าใจในท้องถิ่นต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและเยาวชนผู้กระทำผิด กิจกรรมป้องกันอาชญากรรมถูกจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพลังในท้องถิ่นต่อการปราบปรามและป้องกันอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมาย (ภาพที่ ๖)

๒. การก้าวไปยังสังคมที่สดใส

“พลังสังคมที่จะป้องกันอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยเยาวชน และช่วยเหลือให้แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด”

“การก้าวไปยังสังคมที่สดใส” คือ การเคลื่อนไหวทั่วประเทศซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงยุติธรรมเพื่อสร้างสังคมที่สดใสปราศจากอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมายโดยสนับสนุนให้ทุกคนเข้าใจถึงความสำคัญต่อการป้องกันอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมายและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และร่วมมือกันโดยใช้ตำแหน่งของแต่ละคนเพื่อส่งเสริมสังคม

กิจกรรมต่างๆ จัดขึ้นในชุมชน เช่น การประชุมสัมมนาเรื่องการป้องกันอาชญากรรมและการกระทำที่ผิดกฎหมาย และการจัดอภิปรายขนาดเล็กได้ถูกจัดขึ้นทั่วประเทศ เดือนกรกฎาคมคือเดือนที่ใช้ในการจัดโครงการดังกล่าว และประชาชนได้เข้าร่วมมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ เมื่อได้มีการจัดขึ้นครั้งแรก

ในปี ๒๕๖๐ กิจกรรมต่างๆ ถูกจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนเป้าหมายดังต่อไปนี้ “เพิ่มจำนวนนายจ้างผู้ให้ความร่วมมือในการจ้างผู้เคยต้องโทษจำคุก”, “ลดจำนวนผู้กระทำผิดที่ถูกปล่อยตัวแล้วไม่มีที่พักอาศัย”, “สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการกลับเข้าสู่สังคมและการสนับสนุนระยะยาวในการฟื้นฟูจากยาเสพติด” และ “สร้างสังคมที่นักโทษจำคุกชราภาพและทุพพลภาพ และอื่นๆ สามารถรับการสนับสนุนที่จำเป็นเพื่อการกลับเข้าไปอยู่ในสังคม”

อะไรคือ “ชนนกลีเหลืองแห่งความสุข”

ชนนกลีเหลืองแห่งความสุขถูกใช้ทั่วประเทศเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งการร่วมมือกันเพื่อสนับสนุน “การก้าวไปยังสังคมที่สดใส” และถูกใช้เป็นครั้งแรกโดยเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร สำนักงานคุมประพฤติเขตนาซาจิ เมื่อปี ๒๕๕๑

ที่มาของแนวคิดดังกล่าวมาจากสีเหลืองของดอกทานตะวัน ซึ่งดอกไม้ดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของ “การก้าวไปยังสังคมที่สดใส” และ “ผ้าเช็ดหน้าสีเหลืองแห่งความสุข” (ปี ๒๕๒๐, กำกับโดย โยจิ ยามาตะ) อันเป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับภรรยาที่ต้อนรับสามีหลังจากได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ และถูกใช้เป็นสัญลักษณ์ในการมุ่งหวังถึงสังคมที่สดใสและมีความสุข ปราศจากอาชญากรรมและการกระทำผิดกฎหมาย

ภาพที่ ๖ : แผนผังกิจกรรมการป้องกันอาชญากรรม

อาสาสมัครป้องกันอาชญากรรม

๕. มาตรการสำหรับเหยื่ออาชญากรรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ตามพระราชบัญญัติแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่บัญญัติขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการพื้นฐานสำหรับเหยื่ออาชญากรรมที่อนุมัติโดยคณะรัฐมนตรีเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรการสำหรับเหยื่ออาชญากรรมและผู้อื่น ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมี ๔ มาตรการ ตั้งแต่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ ๑) ระบบปรับปรุงความคิดเห็นในการพิจารณาปล่อยตัวโดยคุมประพฤติ ๒) ระบบการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของเหยื่อไปยังผู้ถูกคุมประพฤติ ๓) แผนการแจ้งเตือนแก่เหยื่อ ๔) การให้คำปรึกษา/สนับสนุน (ตารางที่ ๖ - ๗)

ในการดำเนินการตามมาตรการเหล่านี้ รัฐบาลได้มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการที่เกี่ยวข้องกับเหยื่ออาชญากรรมเป็นการเฉพาะ (เจ้าหน้าที่คุมประพฤติฝ่ายเหยื่ออาชญากรรม และเจ้าหน้าที่คุมประพฤติฝ่ายเหยื่ออาชญากรรมอาสา) ในแต่ละสำนักงานคุมประพฤติ เจ้าหน้าที่เหล่านี้จะไม่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติผู้กระทำผิดในขณะที่รับผิดชอบฝ่ายเหยื่ออาชญากรรม (ภาพที่ ๗)

ตารางที่ ๖ : สถานการณ์บังคับใช้มาตรการสำหรับเหยื่ออาชญากรรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ประเภท	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
ระบบปรับปรุงความคิดเห็นในการพิจารณาปล่อยตัวโดยคุมประพฤติ	๓๒๘	๒๙๒	๓๒๕
ระบบการสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของเหยื่อไปยังผู้ถูกคุมประพฤติ	๑๕๑	๑๖๖	๑๕๕
แผนการแจ้งเตือนแก่เหยื่อ	๑๐,๒๘๘	๑๑,๒๖๕	๑๒,๐๘๙
การให้คำปรึกษา/สนับสนุน	๑,๕๐๙	๑,๘๐๓	๑,๖๘๑

(ตัวเลขที่แสดงเป็นจำนวนทั้งหมดในแต่ละปี)

ตารางที่ ๗ : จำนวนคดีที่สำนักงานคุมประพฤติดำเนินการรายปี

ประเภท	ปี	คดีใหม่	คดีที่สรุปแล้ว	คดีที่ยังดำเนินการอยู่
กรณีสอบสวนพฤติการณ์ทางสังคม	๒๕๕๗	๓๖๗	๓๖๘	๗๐
	๒๕๕๘	๓๓๙	๓๕๑	๕๘
	๒๕๕๙	๓๖๒	๓๕๓	๖๗
กรณีประสานงานพฤติการณ์ทางสังคม	๒๕๕๗	๒๖๗	๒๓๙	๗๗๐
	๒๕๕๘	๒๖๑	๓๐๓	๗๒๘
	๒๕๕๙	๒๔๓	๒๔๖	๗๒๕
กรณีตรวจสอบสุขภาพจิต	๒๕๕๗	๒๓๔	๒๐๐	๕๙๐
	๒๕๕๘	๒๘๗	๒๑๐	๖๖๗
	๒๕๕๙	๒๓๙	๒๒๐	๖๘๖

*จำนวนคดีที่ยังดำเนินการอยู่แสดงถึงจำนวนคดีที่ยังดำเนินการอยู่ ณ ตอนสิ้นปี

ภาพที่ ๗ : มาตรการสำหรับเหยื่ออาชญากรรมต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

๖. การรักษาทางการแพทย์และการควบคุมดูแล

วัตถุประสงค์ของการรักษาทางการแพทย์และการควบคุมดูแล

พระราชบัญญัติว่าด้วยการดูแลและรักษาทางการแพทย์สำหรับบุคคลที่ก่อให้เกิดเหตุร้ายแรงโดยวิกลจริต (เรียกโดยย่อว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการดูแลและรักษาทางการแพทย์สำหรับบุคคลที่ได้รับผลกระทบจากความวิกลจริต) เริ่มบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๔๘ กำหนดให้มีการให้การดูแลและรักษาทางการแพทย์แก่บุคคลที่กระทำความผิดร้ายแรง เช่น ฆาตกรรม วางเพลิง ฯลฯ โดยวิกลจริตหรือโดยไร้ความสามารถ (สภาวะการณ์ที่อาชญากรไม่สามารถรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองด้วยขาดความสามารถในการแยกแยะผิดถูกเนื่องจากความผิดปกติทางจิต)

พระราชบัญญัตินี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสภาวะทางการแพทย์ของบุคคลข้างต้นเพื่อป้องกันการก่อเหตุเนื่องจากสภาวะเดิมซ้ำอีกและเพื่อสนับสนุนการกลับเข้าสู่สังคมของบุคคลเหล่านั้น โดย ๑) สร้างวิธีปฏิบัติในการเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสม ๒) จัดให้มีการรักษาทางการแพทย์อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม และ ๓) จัดให้มีการสังเกตการณ์และให้คำปรึกษาที่จำเป็นต่อการรักษา ในการนี้พนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่สืบสวนสภาพแวดล้อมในกระบวนการไต่สวน ประสานจัดการสภาพแวดล้อมภายหลังจากที่บุคคลข้างต้นได้รับอนุญาตให้ออกจากโรงพยาบาลหลังได้รับการรักษา และจัดให้มีการรักษาในชุมชน (การเฝ้าระวังสุขภาพจิต)

๑.๓ ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

- ๑) รับทราบ บทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการแก้ไข ฟ้นผู้กระทำความผิดและหน่วยงานราชทัณฑ์
- ๒) ได้เรียนรู้ระบบการแก้ไขฟ้นผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม โดยกระทรวงยุติธรรมประเทศญี่ปุ่น
- ๓) สามารถนำข้อดี ข้อจำกัดของระบบการแก้ไขฟ้นผู้กระทำความผิดในมิติต่างๆ ของกระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น เปรียบเทียบและปรับใช้เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยได้

๑.๔ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย

การฟ้นผู้กระทำความผิดในประเทศญี่ปุ่นได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ (๑) อาสาสมัครเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ ซึ่งไม่ได้รับค่าตอบแทน แต่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน จำนวน ๕๒,๕๐๐ คน (๒) สมาคมสตรีเพื่อให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขฟ้นผู้ (WARA) เป็นองค์กรอาสาสมัครที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น จัดการประชุมย่อยเพื่อให้ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นหาหรือในประเด็นเกี่ยวกับครอบครัวและการกระทำผิดทางอาญา จัดกิจกรรมสนับสนุนแนวทางการเลี้ยงดูเด็ก ประสานเพื่อจัดกิจกรรมทางสังคมของผู้ถูกคุมความประพฤติ มีสมาชิกประมาณ ๑๗๐,๐๐๐ คน (๓) สมาคมพี่ชายและพี่สาว (BBS) มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการเติบโตอย่างมีคุณภาพของเยาวชนที่ประสบกับความยากลำบากผ่าน “กิจกรรมมิตรภาพต่างๆ” การมีปฏิสัมพันธ์กับพวกเขาเหมือนเป็นพี่ชายและพี่สาวที่มีความเป็นมิตร

มีสมาชิกประมาณ ๔,๕๐๐ คน (๔) นายจ้างผู้ให้ความร่วมมือ คือ เจ้าของธุรกิจเอกชนที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาและฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดโดยการจ้างแรงงานด้วยความเข้าใจสภาวะของผู้ถูกคุมประพฤติ หรือผู้กระทำความผิดที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนหลังจากได้รับการปล่อยตัว หรือบุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถหางานได้เนื่องจากมีประวัติทางอาชญากรรม เป็นต้น โดยมีเจ้าของธุรกิจที่ให้ความร่วมมือ จำนวนกว่า ๑๘,๐๐๐ ราย และ (๕) สถานฟื้นฟูภาคเอกชน ได้แก่ สถานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ๑๐๓ แห่งทั่วประเทศ ซึ่งบริหารจัดการโดยนิติบุคคลเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงยุติธรรมและบ้านสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง ๓๗๕ แห่ง เหล่านี้ได้มีการจัดหาที่พักอาศัยและอาหารในช่วงระยะเวลาที่แน่นอนแก่ผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัวและยังไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้และต้องการฟื้นฟูแก้ไขตนเองเนื่องจากไม่มีผู้สนับสนุนและจัดสรรบ้านสำหรับผู้กระทำความผิดที่ได้รับการปล่อยตัว

ในขณะที่การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ของกระทรวงยุติธรรม ประเทศไทย มีอาสาสมัครคุมประพฤติที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์ ผู้กระทำความผิดหรือผู้ได้รับการสงเคราะห์แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิด ส่งเสริมสนับสนุน ภารกิจของกรมคุมประพฤติ มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานคุมประพฤติ จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย ดังนี้

๑. พิจารณาสถาปนาสร้างระบบเครือข่ายอาสาสมัครในชุมชนจากทุกภาคส่วนเพิ่มเติม ตามแบบอย่างของ กระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น เพื่อให้ชุมชนของผู้ที่ได้รับการแก้ไขฟื้นฟู มีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟู ให้การยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เปิดโอกาสให้กลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น

๒. ส่งเสริมและสนับสนุนบริษัทเอกชนให้การสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยเหลือผู้พ้นโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้โอกาสในการจ้างแรงงานหลังจากได้รับการปล่อยตัว หรือบุคคลผู้ซึ่งไม่สามารถหางานได้เนื่องจากมีประวัติทางอาชญากรรม เป็นต้น โดยยกแบบอย่างของบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเพื่อเป็นตัวอย่าง ซึ่งรัฐอาจพิจารณาสนับสนุนด้านอื่น เช่น การยกเว้นภาษี การยกย่องเชิดชูเกียรติ หรือเงินสนับสนุนแหล่งเงินทุน การแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบของส่วนราชการเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีประวัติอาชญากรรมได้รับการจ้างงาน เพื่อเป็นแบบอย่างให้ภาคเอกชน

๓. การพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายให้มีความรู้ความเข้าใจในการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในมิติต่างๆ เช่น การพัฒนาฝีมือแรงงาน การตลาดและการลงทุน โดยอาจพิจารณาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สนับสนุนหรือเครือข่ายอาสาสมัคร ภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบสนับสนุน ระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด กระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น กับผู้รับผิดชอบระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด กระทรวงยุติธรรมไทยและภาคเอกชนในประเทศไทยที่มีศักยภาพและต้องการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหา

ภาพประกอบการศึกษาดูงาน

นายโนบุคาซุ มัทซึอิ ผู้อำนวยการกองการต่างประเทศ สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
กล่าวต้อนรับและบรรยายให้ความรู้กับคณะผู้ศึกษาดูงานฯ

นายโยเฮ มาเอกาว่า รองผู้อำนวยการ กองการพัฒนากิจการการแก้ไขฟื้นฟู
 สำนักงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับคณะผู้ศึกษาดูงานฯ

นายวัลลภ นาคบัว ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
ในฐานะหัวหน้าคณะศึกษาดูงานฯ
นำเสนอข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคณะวิทยากร

นายวัลลภ นาคบัว ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมและคณะศึกษาดูงาน
ถ่ายรูปหมู่ร่วมกันกับคณะวิทยากรจากกระทรวงยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น

๒. ศาลสูงสุด ประเทศญี่ปุ่น

หัวข้อ ระบบศาลยุติธรรม ประเทศญี่ปุ่น

วันจันทร์ที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๒

๒.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

ก่อนสมัยเมจิ (ค.ศ. ๑๘๖๘) ญี่ปุ่นอยู่ภายใต้การปกครองระบบฟิวกัล โดยมีโชกุนเป็นผู้ปกครองประเทศ แนวความคิด เรื่อง "การแบ่งแยกอำนาจ" ยังไม่ปรากฏ จึงไม่มีสถาบันทางตุลาการที่แยกออกจากสถาบันทางบริหาร ต่อมาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงให้จักรพรรดิมีอำนาจเหนือโชกุน จนกระทั่ง ค.ศ. ๑๘๘๙ ญี่ปุ่นได้รับเอาหลักการแบ่งแยกอำนาจมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ในแต่ละองค์กรก็มีอำนาจแยกออกจากกันโดยเด็ดขาด

หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลง ระบอบประชาธิปไตยเริ่มเข้ามาในประเทศญี่ปุ่น โดยญี่ปุ่นประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่ ค.ศ. ๑๙๔๖ ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองภายในประเทศใหม่อย่างมีนัยสำคัญ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการด้วย อำนาจตุลาการทั้งหมดอยู่ที่ศาลสูงสุด (Supreme Court) และศาลล่างอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ความเป็นอิสระของอำนาจตุลาการมีความหมายมากกว่าที่เคยมีมา โดยรัฐธรรมนูญกำหนดบทบัญญัติคุ้มครองไว้ชัดเจนว่า ผู้พิพากษาทุกคนมีอิสระในการใช้ดุลพินิจอย่างเต็มที่ จะถูกผูกพันก็แต่เฉพาะรัฐธรรมนูญและกฎหมายเท่านั้น ผู้พิพากษาจะไม่ถูกปลดออกนอกจากโดย Public Impeachment ซึ่งมีกฎหมายกำหนดรายละเอียดไว้เป็นพิเศษหรือเว้นแต่ผู้พิพากษาผู้นั้นจะถูกพิพากษาว่าไม่มีความสามารถ ไม่เหมาะสมทางสมองหรือทางร่างกายในการปฏิบัติหน้าที่อีกต่อไป องค์กรฝ่ายบริหารจะกระทำการใดๆ เกี่ยวกับวินัยของตุลาการไม่ได้ ผู้พิพากษาจะต้องได้รับค่าตอบแทนในการทำงานที่เหมาะสม และอาจกล่าวได้ว่าอำนาจตุลาการในประเทศญี่ปุ่นยืนอยู่ในระดับเดียวกันกับอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร

๒.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน

๒.๒.๑ ศาลและเขตอำนาจของศาล

ตามกฎหมายเกี่ยวกับศาล (Court Organization Law) ที่มีผลบังคับ วันที่ ๑๖ เมษายน ๑๙๔๗ ได้กำหนดโครงสร้างของศาลแบบใหม่ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญโดยแบ่งศาลออกเป็น ศาลสูงสุดและศาลล่างคือศาลอื่นๆ ในลำดับชั้นต่ำกว่าศาลสูงสุด ดังนี้

- ๑) ศาลสูงสุด (The Supreme Court)
- ๒) ศาลสูง (High Courts)
- ๓) ศาลจังหวัด (District Courts)
- ๔) ศาลครอบครัว (Family Courts)
- ๕) ศาลแขวง (Summary Courts)

๑) ศาลสูงสุด

ศาลสูงสุดประเทศญี่ปุ่น มีเพียงแห่งเดียว ตั้งอยู่ที่กรุงโตเกียว เป็นศาลที่มีลำดับชั้นสูงสุดในประเทศ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่ขอให้ทบทวนคำพิพากษาของศาลในชั้นอุทธรณ์ (Appellate Jurisdiction) ขึ้นมาเท่านั้น เว้นแต่เป็นการพิจารณาคดีเกี่ยวกับ Impeachment of the Commissioner of the National Personnel Authority ศาลสูงสุดจะทำหน้าที่เป็นศาลชั้นต้นและเป็นศาลชั้นที่สุดและมีอำนาจชี้ขาดกรณีมีข้ออ้างว่าบุคคลใดถูกควบคุมหรือกักขังโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (habeas corpus) กรณีที่จะฎีกาไปสู่ศาลสูงสุดได้นั้น มีข้อจำกัดมาก คือ

ในคดีแพ่ง เหตุในการฎีกาคือการอุทธรณ์ปัญหาที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญหรือเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เป็นสาระสำคัญของคำพิพากษานั้น

ในคดีอาญา จะจำกัดอยู่กับกรณีปัญหาที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญเท่านั้น หรือกรณีคำพิพากษานั้นขัดต่อแนวคำพิพากษาของศาลสูงสุด

โดยหลักแล้วการจะฎีกาขึ้นสู่ศาลสูงสุดนั้นต้องเป็นการทบทวนการวินิจฉัยของศาลสูง (ศาลในชั้นอุทธรณ์) แต่ในบางกรณีในคดีแพ่งอาจมีการอุทธรณ์ข้ามชั้นศาลจากศาลจังหวัดสู่ศาลสูงสุดได้ หากคู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงให้เป็นเช่นนั้น ส่วนในคดีอาญาต้องเป็นกรณีที่ศาลเหล่านั้นได้พิพากษาหรือมีคำสั่งว่ากฎหมายหรือคำสั่งขัดต่อรัฐธรรมนูญ

๒) ศาลสูง (ศาลในชั้นอุทธรณ์)

ศาลสูงมีทั้งหมด ๘ แห่ง ตั้งอยู่ในเมืองใหญ่ ๘ เมือง ได้แก่ โตเกียว โอซาก้า นาโกยา อิโรชิม่า ฟูกูโอกะ เซนได ซัปโปโร และทากามัสสุ ซึ่งมีเขตอำนาจเหนือพื้นที่แต่ละภาคในประเทศญี่ปุ่น (แบ่งประเทศญี่ปุ่นออกเป็น ๘ ภาค) มีอำนาจในการพิจารณาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลจังหวัดหรือ ศาลครอบครัว คดีอาญาอาจอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงมายังศาลสูงได้โดยตรง ในขณะที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในคดีแพ่งมายังศาลสูงโดยตรงไม่ได้ ต้องอุทธรณ์สู่ศาลจังหวัดก่อน แต่อาจมีการอุทธรณ์ข้ามลำดับชั้นจากศาลแขวงสู่ศาลสูงในคดีแพ่งได้ หากคู่ความทั้งสองฝ่ายตกลงกัน

๓) ศาลจังหวัด

ศาลจังหวัดมีทั้งหมด ๕๐ แห่ง กับ ๒๐๓ สาขา ศาลจังหวัดทำหน้าที่เป็นศาลชั้นต้นมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง เว้นแต่คดีที่มีกฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะว่าให้ศาลอื่นมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีในฐานะเป็นศาลชั้นต้น นอกจากนั้นศาลจังหวัดยังทำหน้าที่เป็นศาลชั้นสูงรับพิจารณาพิพากษาคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงในคดีแพ่งด้วย คดีในศาลจังหวัดอาจได้รับการพิจารณาโดยผู้พิพากษานายเดียวหรือองค์คณะสามนาย แต่ถ้าเป็นกรณีที่ศาลจังหวัดทำหน้าที่พิจารณาคดีอุทธรณ์จะต้องประกอบด้วยองค์คณะผู้พิพากษาสามนาย

๔) ศาลครอบครัว

ศาลครอบครัวมีทั้งหมด ๕๐ แห่งกับ ๒๐๓ สาขา มีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาข้อโต้แย้งและข้อขัดแย้งทั้งปวงที่เกี่ยวกับครอบครัวและยังมีอำนาจในการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี และคดีที่ผู้ใหญ่กระทำความผิดที่กระทบต่อสวัสดิภาพของเด็ก

๕) ศาลแขวง

ศาลแขวงมีทั้งหมด ๔๓๘ แห่ง ศาลแขวงมีอำนาจในการพิจารณาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ เยน และพิจารณาคดีอาญาที่มีความผิดเล็กน้อยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและมีอำนาจในการกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปีหรือปรับเท่ากัน ถ้าศาลแขวงเห็นว่าจะส่งลงโทษมากกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ ศาลแขวงจะต้องส่งคดีไปยังศาลจังหวัด และกฎหมายยังได้กำหนดให้มีการพิจารณาคดีแพ่งและคดีอาญาโดยวิธีพิเศษ เช่น ศาลมีอำนาจสั่งให้ลูกหนี้กระทำการชำระหนี้โดยไม่ต้องมีการสอบถามก่อนก็ได้ ศาลอาจพิพากษาให้ปรับเป็นเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ เยน ด้วยการพิจารณาแต่เฉพาะพยานเอกสารก็ได้ หรือในคดีที่เกี่ยวกับบรรจรรศาลแขวงอาจพิพากษาโดยฟังจากคำฟ้องโดยวาจาในศาล ประกอบกับพยานเอกสารก็ได้ ศาลแขวงใช้ผู้พิพากษานายเดียวเป็นองค์คณะ

ประชาชนทั่วไปอาจเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของศาลด้วยระบบลูกขุนที่เคยมีบทบาทในญี่ปุ่นใน ค.ศ. ๑๙๒๙ แต่เมื่อการพิจารณาคดีเป็นหน้าที่ของผู้พิพากษาผู้มีความรู้ ความชำนาญพิเศษในวิชาชีพทำให้ระบบลูกขุนถูกยกเลิกไป ตั้งแต่นั้นมาญี่ปุ่นก็ได้ใช้ระบบลูกขุนในศาลอีกต่อไป อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนี้ก็ยังมีการใช้บุคคลต่างๆ ในกระบวนการพิจารณาของศาล เช่นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการพิเศษ ผู้ให้คำปรึกษาในศาลครอบครัว ผู้ประนีประนอม เป็นต้น บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ให้ความเห็นต่อผู้พิพากษาในคดีต่างๆ และมีบทบาทมากเช่นกัน

๒.๒.๒ การพิจารณาคดีอาญาด้วยระบบ Saiban - in

ประเทศญี่ปุ่นประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับการให้ประชาชนเข้าร่วมการพิจารณาคดีอาญาในศาล (Saiban - in System) เนื่องจากการให้ประชาชนที่ถูกคัดเลือกมาเข้าร่วมในการพิจารณาคดีอาญากับผู้พิพากษาจะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม การพิจารณาพิพากษาคดีจะประกอบไปด้วย ผู้พิพากษา ๓ คน และ Saiban - in ๖ คน เป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีอาญา เช่น คดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต คดีที่ผู้เสียหายถึงแก่ความตายจากการกระทำโดยเจตนา

สำหรับขั้นตอนการคัดเลือก Saiban - in จะมีการทำบัญชีรายชื่อสำหรับคนที่มียุติธรรมเป็น Saiban - in ซึ่งต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือ ต้องมีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป หลังจากนั้นจะใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อสุ่มเลือก Saiban - in เมื่อได้บุคคลที่จะมาเป็น Saiban - in แล้ว จะมีการส่งไปรษณียบัตรเพื่อแจ้งไปยังผู้ที่ได้รับคัดเลือก และหากมีคดีเกิดขึ้นก็จะมีการนำบัญชีรายชื่อ Saiban - in ที่ได้รับการคัดเลือกมาคัดเลือกอีกครั้งสำหรับตัดสินคดี โดยจะมีไปรษณียบัตรแจ้งไปยัง Saiban - in ที่ได้รับการคัดเลือกให้มาทำหน้าที่ ตัดสินคดีและให้ศาลภายในวันและเวลาที่กำหนด

ระบบคือนาฏของญี่ปุ่น จะเน้นที่การป้องกันต้นของศาลญี่ปุ่น เมื่อมีการพบผู้กระทำความผิด จะเป็นการพบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจหรืออัยการ เมื่ออยู่ในขั้นตอนการสอบสวน จะควบคุมตัวผู้ต้องหาได้มากที่สุด ๒๓ วัน เมื่อสืบสวนเสร็จ อัยการมีอำนาจจะพิจารณาว่าจะส่งฟ้องหรือไม่ส่งฟ้อง โดยผู้พิพากษาไม่มีอำนาจเลือกว่าจะรับฟ้องหรือไม่ ผู้พิพากษามีหน้าที่พิจารณาทุกคดีที่ถูกส่งฟ้อง คดีที่จะใช้ระบบ Saiban - in จะมีผู้พิพากษา ๓ คน บุคคลธรรมดา ๒ คน รวมทั้งหมด ๙ คน

ระบบการพิจารณาคดีอีกประเภท คือ การให้ผู้พิพากษา ๓ คน พิจารณาคดี คือคดีที่มีโทษจำคุกมากกว่า ๑ ปีขึ้นไป ส่วนคดีอื่นๆ จะใช้ผู้พิพากษา ๑ คน กรณีที่มีความซับซ้อนอาจใช้ผู้พิพากษา ๓ คน ถึงแม้โทษจะไม่ใช่ว่าจำคุกเกินกว่า ๑ ปี ก็อาจใช้ผู้พิพากษา ๓ คนได้

ก่อนที่จะมีระบบ Saiban - in จะใช้ผู้พิพากษาในการพิจารณาคดีเท่านั้น แต่การใช้ผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาทำให้ผู้พิพากษามีอำนาจตัดสินใจตัดสินเท่านั้น ทำให้ประชาชนอาจไม่เข้าใจในผลของการตัดสิน จึงมีแนวคิดที่จะให้ประชาชนเข้าไ้ระบบศาลมากยิ่งขึ้น จึงมีการใช้ระบบ Saiban - in ซึ่งเริ่มใช้เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๐๐๙ เป็นเวลาประมาณ ๑๐ ปีแล้ว

การใช้ระบบ Saiban - in ตั้งแต่เริ่มจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๐๑๙ มีจำเลยประมาณ ๑๔,๐๐๐ คน มีคนเข้าร่วมเป็น Saiban - in แล้วประมาณ ๙๐,๐๐๐ คน เป็น Saiban - in ปกติ และ Saiban-in สมทบ คือ คนที่ได้รับเลือกขึ้นมาเพื่อสนับสนุน Saiban - in ปกติ โดย Saiban - in สมทบจะต้องเข้าร่วมฟังคำพิพากษาคด้วย ถ้า Saiban - in ปกติไม่สามารถเข้าร่วมได้ Saiban - in สมทบจะเข้าร่วมตัดสินด้วย

มีการทำแบบสอบถามให้กับผู้เข้ามาเป็น Saiban-in จากผลของแบบสอบถามทำให้ทราบว่า Saiban-in กังวลว่าตนเองจะทำหน้าที่ได้ดีหรือไม่ แต่เมื่อลองมาเป็น Saiban-in แล้วทำให้รู้สึกเข้าใจมากยิ่งขึ้น และมีคุณค่าที่ได้มาเป็น Saiban-in

๒.๒.๓ ขั้นตอนการพิจารณาคดีของศาล Saiban - in

Saiban - in จะพิจารณาว่าจำเลยมีความผิดหรือไม่ เมื่อมีความผิดจะพิจารณาโทษ โดยจะพิจารณาร่วมกับผู้พิพากษาอีก ๓ คน ผู้พิพากษากับ Saiban - in จะมีคนละ ๑ เสียงเท่ากัน Saiban - in จะได้รับคัดเลือกจากการสุ่มจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเลือกเป็นรายปี คนที่ถูกเลือกจะมีสิทธิเป็น Saiban - in ในปีนั้นตลอดปี เมื่อเกิดคดีขึ้นจะเลือกผู้มียรายชื่ออีกครั้งหนึ่ง ศาลอนุญาตให้ถอนตัวไม่เป็น Saiban - in ได้ในกรณีที่เหตุจำเป็นไม่สามารถเข้าร่วมได้ คนที่ได้รับจดหมายเชิญจะมีการสุ่มอีกครั้งว่าจะมาเป็น Saiban - in ระยะเวลาพิจารณาคดีตั้งแต่เริ่มจนถึงตัดสิน กรณีจำเลยรับสารภาพจะใช้ เวลาประมาณ ๕ - ๖ วัน ถ้าจำเลยปฏิเสธจะใช้เวลานานกว่าปกติซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทคดี

ระบบ Saiban - in มีการเปิดพิจารณาคดีทุกวันเนื่องจากหากพิจารณาเดือนละครั้งจะทำให้สิ้นการพิจารณาคดีครั้งก่อน ศาลจึงกำหนดเวลาล่วงหน้าและกำหนดติดต่อกันทุกวัน Saiban - in จะไม่มีการอ่านเอกสาร เวลาใช้ระบบ Saiban - in จะมีการตรวจและแสดงพยานหลักฐานก่อนถึงวันพิจารณาจริง ขั้นตอนนี้จะยังไม่ใช่ Saiban - in เป็นการเตรียมว่าจะให้การพิจารณาเป็นแนวทางใด ขั้นตอนนี้อัยการต้องนำเสนอพยานแก้ทนายจำเลยและทนายจำเลยมีสิทธิที่จะบอกว่าหลักฐานที่อัยการเสนอไม่เป็นความจริงได้

ระบบ Saiban - in ตั้งแต่ส่งฟ้องถึงการตัดสิน ใช้เวลาประมาณ ๑๐ เดือน ขั้นตอนเตรียมตัวประมาณ ๘ เดือน ขั้นตอนการพิจารณาคดีใช้เวลาในการเตรียมตัวเป็นส่วนใหญ่จึงมีการออกมาตรการเพื่อให้ระบบ Saiban - in รวดเร็วยิ่งขึ้น ๓ มาตรการ คือ

- ๑) การเตรียมตัวให้ใช้เวลาเร็วขึ้น คือ ต้องมีการแสดงหลักฐานของอัยการอย่างรวดเร็ว
- ๒) มีการจัดระเบียบให้รวดเร็วขึ้น หากเป็นระบบผู้พิพากษาปกติ ผู้พิพากษาจะเป็นผู้พิจารณาเนื้อหาทั้งหมด แต่ Saiban - in จะพิจารณาหัวข้อที่สำคัญต่อการตัดสินโทษเท่านั้น ศาลจะรับฟังความคิดเห็นของทนายและอัยการเพื่อพิจารณาต่อไป
- ๓) ให้มีการกำหนดวันพิจารณาตัดสินล่วงหน้าเพื่อให้อัยการจัดเอกสารเร็วขึ้นและมีการจัดระเบียบสามารถจองวันพิจารณาได้ เหตุที่ใช้ระบบนี้เนื่องจากเมื่อส่งจดหมายล่วงหน้าถึง Saiban - in ก่อน ๖ สัปดาห์ระหว่างนี้สามารถเตรียมเอกสารรอไว้ได้ และทนายต้องทำคดีอื่นด้วย ถ้ากำหนดวันกระชั้นชิดอาจไม่สามารถดำเนินการได้

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

๒.๓.๑ ความแตกต่างระหว่างระบบของศาลไทยกับระบบศาลญี่ปุ่น

ระบบศาลของประเทศญี่ปุ่นเป็นระบบศาลเดี่ยว กล่าวคือ ที่ประเทศญี่ปุ่นไม่ได้มีการจัดตั้งศาลขึ้นมาพิจารณาคดีในทางกฎหมายของมหาชนเป็นการเฉพาะ ดังจะเห็นได้จากโครงสร้างของศาลของประเทศญี่ปุ่นที่จะมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาคดีทั้งทางแพ่ง อาญา ปกครอง และที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ โดยอาจมีการแยกพิจารณาและพิพากษาในแต่ละคดี โดยแยกไปในแต่ละลำดับชั้นศาล เช่น คดีทางปกครองเกี่ยวกับการเลือกตั้งจะเริ่มต้นที่ศาลสูง เป็นต้น แต่ประเทศญี่ปุ่นไม่มีการแยกออกมการจัดตั้งศาลปกครองหรือศาลรัฐธรรมนูญต่างหาก ซึ่งต่างจากประเทศไทยที่เป็นระบบศาลคู่ โดยประเทศไทยมีการจัดตั้งศาลขึ้นมาพิจารณาคดีในทางกฎหมายของมหาชนเป็นการเฉพาะ โดยแยกเป็นอิสระจากศาลยุติธรรม ดังจะเห็นได้จากรัฐธรรมนูญของประเทศไทยมีการแบ่งแยกศาลออกมาเป็น ๔ ประเภท คือ ศาลยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง และศาลทหาร การที่ระบบศาลของประเทศไทยและของประเทศญี่ปุ่นมีความแตกต่างกัน จึงเป็นการยากที่จะนำแนวความคิดของระบบศาลญี่ปุ่นมาใช้กับประเทศไทยโดยตรง เพราะในบางแนวความคิดของศาลญี่ปุ่นเป็นแนวความคิดที่ถูกออกแบบมาเพื่อให้เหมาะสมกับระบบศาลเดี่ยว ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวอาจไม่เหมาะกับระบบศาลไทยที่อยู่ในระบบศาลคู่

๒.๓.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกระบวนการยุติธรรม

ในประเทศญี่ปุ่นนอกจากจะให้ผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาและพิพากษาคดีแล้ว ในคดีอาญาบางประเภท กฎหมายยังเปิดช่องให้มีประชาชนทั่วไปทำหน้าที่คล้ายคณะลูกขุนเข้าร่วมกับผู้พิพากษาในการพิจารณาและพิพากษาคดี อันถือว่าการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับการกระบวนการยุติธรรมซึ่งไม่ปรากฏระบบดังกล่าวในกระบวนการยุติธรรมของไทย ในส่วนศาลยุติธรรมไทยนั้น กฎหมายกำหนดให้ผู้พิพากษาเป็นผู้พิจารณาและพิพากษาคดีในศาล ซึ่งโดยหลักแล้วผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมจะมาจากการสอบคัดเลือก บุคคลที่จะมาเป็นผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมเป็นผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางกฎหมาย หลังจากนั้นจะผ่านการอบรมให้เป็นผู้พิพากษาภายหลังการสอบคัดเลือกดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ในบางคดีที่มีลักษณะเฉพาะหรือมีความจำเป็นต้องใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะนั้น กฎหมายของไทยระบุให้มีบุคคลผู้มีความเชี่ยวชาญ

ในแต่ละสาขาหรือแต่ละประเทศดีเข้าร่วมในการพิจารณาหรือพิพากษาในลักษณะเป็นผู้พิพากษาสมทบ เช่น ผู้พิพากษาสมทบในคดีแรงงาน ผู้พิพากษาสมทบคดีเยาวชนและครอบครัว ผู้พิพากษาสมทบในคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ แต่บุคคลผู้ที่จะมาเป็นผู้พิพากษาสมทบได้นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญในเรื่องที่เกี่ยวข้องเป็นการเฉพาะ โดยจะไม่ได้มาจากประชาชนทั่วไปอย่างลักษณะของคณะลูกขุนในคดีอาญาของประเทศญี่ปุ่น ดังนั้น เมื่อถึงเวลาที่เหมาะสมและมีความพร้อมในด้านบุคลากรและงบประมาณ ก็อาจมีการนำเอาระบบ Saban-in มาเป็นต้นแบบในการพัฒนาระบบการคัดเลือกผู้พิพากษาสมทบหรือคณะลูกขุนในคดีอาญาทั่วไปสำหรับศาลไทยได้

ภาพประกอบการศึกษาดูงาน

๓. สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว

เข้าเยี่ยมคารวะเอกอัครราชทูต และบรรยายสรุปด้านบทบาทของสถานทูตไทยในญี่ปุ่น
วันอังคารที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๒

๓.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

๓.๑.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กันมายาวนาน โดยมีการค้าขายกันตั้งแต่สมัย
สุโขทัยมาถึงกรุงศรีอยุธยาจนเข้าสู่ความสัมพันธ์ทางการทูตสมัยใหม่ เมื่อได้มีการลงนาม **“ปฏิญญาว่าด้วยทาง
พระราชไมตรีและการค้าขายระหว่างสยามและญี่ปุ่น”** ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๔๓๐ สมัยรัชกาลที่ ๕
และได้มีความสัมพันธ์ระหว่างกันต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน จะครบรอบ ๑๓๒ ปี ในปี ๒๕๖๒

26 September 1887: Signing Ceremony of the Declaration of Amity and Commerce
between Japan and Siam

๓.๑.๒ ความสัมพันธ์ทางการทูต

ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๐ (ค.ศ. ๑๘๘๗) ต่อมา
นายดิเรก ชัยนาม เอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศญี่ปุ่น ได้ซื้อ คฤหาสน์ Hamaguchi Mansion และ
ทรัพย์สิน ตั้งอยู่เลขที่ ๓-๑๔-๖ Kami-Osaki , Shinagawa-ku , Tokyo เพื่อจัดทำเป็นสถานเอกอัครราชทูต
ไทย ณ กรุงโตเกียว **เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๘๖** ในราคาหนึ่งล้านเยน โดยเจ้าของดั้งเดิมผู้สร้างคฤหาสน์
หลังนี้ คือ คิชิเอะมง ฮะมะงุชิ ซึ่งตระกูล ฮะมะงุชิ นับเป็นตระกูลเศรษฐีเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่นครอบครัว
หนึ่ง เป็นที่รู้จักในฐานะฮะมะงุชิ รุ่นที่ ๑๐ ผู้สืบทอดธุรกิจโชยุของครอบครัว และโด่งดังในฐานะนักสะสมงาน
ศิลปะตัวยิ่งใหญ่ในยุคนั้น แม้คฤหาสน์จะมีความเป็นยุโรปในทุกตารางเมตร แต่สถาปนิกผู้ออกแบบคือ จุงเคน วะตะ
สถาปนิกชาวญี่ปุ่นแท้ ๆ บริษัทที่รับก่อสร้างและตกแต่งภายในคือ ซิมิซี ซึ่งเป็นบริษัทเก่าแก่ของญี่ปุ่นเช่นกัน

ลักษณะโครงสร้างหินดั้งเดิมอาคารสไตล์โกธิค ของคฤหาสน์ Hamaguchi Mansion ในพื้นที่ประมาณ ๕ ไร่ เป็นอาคารสองชั้นซึ่งมีลักษณะคล้ายปราสาทยุคกลางตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีภูมิทัศน์และสวนญี่ปุ่นที่สวยงาม ห้องพักแต่ละห้องที่ชั้นล่างของคฤหาสน์ได้รับการออกแบบด้วยธีมเฉพาะ และได้รับการตกแต่งอย่างพิถีพิถันด้วยภาพวาดเครื่องประดับประติมากรรมและวัสดุในครัวเรือนที่มีคุณภาพและความคิดริเริ่มที่โดดเด่น รวมถึงงานศิลปะเลอค่าที่ประเมินราคาไม่ได้จากยุโรป จีน ญี่ปุ่น และไทย หลายสิบชิ้น งานชิ้นเดียวภายในบ้านที่เคยมีคนประเมินราคา คือ รูปภาพลมพายุในท้องทะเลชิบะ ผลงานชื่อดังของศิลปินชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีมูลค่าถึง ๑๐๐ ล้านบาท

นอกจากนี้ยังมีงานศิลปะจากจีน ทั้งชุดรับแขกประดับมุกเก่าแก่ ไหจีน ปีเซี่ยหรือสิงโตหมอบบริเวณระเบียงสวนที่ทำจากเซรามิก ซึ่งใช้ดินจากเทือกเขาแมนจูในกรุงปักกิ่ง เป็นเพราะว่าเจ้าหญิงฮิโระ หลานสาวของคุณฮะมะงุชิ รุ่นที่ 10 แต่งงานกับเจ้าชายผู้เจีย พระอนุชาจักรพรรดิผู้ขึ้นครองราชย์ของจีน ด้วยเหตุผลทางการเมือง การดูตัวและงานหมั้นถูกจัดขึ้นที่คฤหาสน์ Hamaguchi Mansion ของหมั้นต่าง ๆ จึงถูกเก็บรักษาไว้ในสภาพที่สมบูรณ์

คฤหาสน์ Hamaguchi Mansion จึงเป็นสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๖ และเป็นสถานที่สำคัญสำหรับการประชุมและที่พักสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับสูงและแขกผู้มีเกียรติ

คฤหาสน์ Hamaguchi Mansion
สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำญี่ปุ่น

ภาพวาดในคฤหาสน์ Hamaguchi Mansion
รูปกลุ่มชายซึเมากำลังแบกไหเหล้า ผลงานชิ้นนี้อยู่ที่
ความขี้เล่นของศิลปิน ปลายเท้าของคนมาจะหันตามมา
ที่เราเสมอไม่ว่าจะเดินไปทางไหน

๓.๑.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์

การแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น มีประวัติอันยาวนานมากกว่า ๖๐๐ ปี กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นนั้นมีรากฐานที่สำคัญมาจาก พระราชไมตรีระหว่างพระราชวงศ์ไทยกับพระราชวงศ์ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของประชาชนทั้งสองประเทศ โดยมีการเยือนสำคัญ ๆ ระดับราชวงศ์ยาวนานและต่อเนื่องหลายครั้ง เช่น เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม - ๕ มิถุนายน ๒๕๐๖ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ เสด็จฯ เยือนประเทศญี่ปุ่น ในฐานะพระราชอาคันตุกะ

27 May – 5 June 1963 : The State Visit to Japan of Their Majesties
the King and the Queen of Thailand

เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๘ กันยายน ๒๕๓๔ สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ และสมเด็จพระจักรพรรดินีมิจิโกะแห่งญี่ปุ่น ทรงเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทยเป็นประเทศแรกหลังจากเสด็จขึ้นครองราชย์ ในฐานะพระราชอาคันตุกะ

26 – 28 September 1991 : The State Visit to Thailand of Their Majesties the Emperor
and the Empress of Japan

เมื่อวันที่ ๑๐ - ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ได้มีการเสด็จเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการของ พระมหากษัตริย์และจักรพรรดินีแห่งญี่ปุ่น ทรงเข้าร่วมพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

10 – 15 June 2006 : The Official Visit to Thailand of Their Majesties the Emperor and the Empress of Japan

เมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๖๐ สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ และสมเด็จพระจักรพรรดินีมิชิโกะ แห่งญี่ปุ่นเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศไทย เพื่อถวายพระราชสักการะพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และเข้าเฝ้าฯ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร

Emperor's visit to Thailand : March 2017

๓.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน

ท่านบรรสาน บุนนาค เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงโตเกียว กล่าวต้อนรับและบรรยาย
สรุปความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ จักรพรรดิอะกิฮิโตะของญี่ปุ่น ประกอบพิธีสละราชสมบัติอย่างเป็นทางการ ถือเป็นการสิ้นสุดของรัชสมัยเฮเซของพระองค์ ที่ครองราชย์มายาวนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๘๙ โดยเจ้าชายนาฮิโตะ มกุฎราชกุมาร เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นสมเด็จพระจักรพรรดิพระองค์ใหม่แห่งราชวงศ์ญี่ปุ่นในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ทรงเป็นจักรพรรดิพระองค์ที่ ๑๒๖ แห่งราชบัลลังก์ดอกเบญจมาศ เริ่มต้นรัชสมัยเรวะ (Reiwa 令和) ยุคแห่งความโชคดีและสันติสุขอย่างเป็นทางการ

HM Emperor Akihito abdicated the throne
on 30 April 2019 as Heisei era ended

HM Emperor Naruhito enthronement
on 1 May 2019 as Reiwa era began

เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ได้จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เนื่องในโอกาสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก โดยมีหัวหน้าสำนักงานที่มประเทศไทยประจำกรุงโตเกียว ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและคู่สมรส รวมทั้งประชาชนชาวไทยในญี่ปุ่น จำนวนกว่า ๒๐๐ คน เข้าร่วมถวายพระพรด้วยความจงรักภักดี รวมถึงมีพิธีทำบุญ ตักบาตรเพื่อถวายเป็น พระราชกุศลและการเจริญพระพุทธมนต์โดยพระสงฆ์จากวัดไทยต่าง ๆ ในญี่ปุ่น โดยภายในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการเนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษกด้วย อนึ่ง ภายหลังจากเสร็จสิ้น พิธีการ ผู้เข้าร่วมงานต่างพร้อมใจกันทำกิจกรรมจิตอาสา โดยการทำความสะอาดบริเวณสถานเอกอัครราชทูตฯ และพื้นที่สาธารณะใกล้เคียง ซึ่งบรรยากาศเป็นไปอย่างเรียบร้อยและสวยงาม

และเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้จัดพิธีถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ซึ่งจัดพร้อมกับพระราชพิธีในประเทศไทย โดยรับชมการถ่ายทอดสดพิธีถวายพระพรชัยมงคลจากประเทศไทยและร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีอย่างพร้อมเพรียงกัน

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว จัดกิจกรรมเนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง
พระราชพิธีบรมราชาภิเษก ๔ และ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๓.๒.๑ ความสัมพันธ์ด้านรัฐบาล

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำรัฐบาลไทย - ญี่ปุ่น จะเห็นว่านายกรัฐมนตรีชินโซ อาเบะ ของญี่ปุ่น และนายกรัฐมนตรีประยุทธ์ จันทร์โอชา ของประเทศไทย จะมีความสนิทสนมกันมาก โดยนายกรัฐมนตรีชินโซ อาเบะ มักจะกล่าวชมนายกรัฐมนตรีประยุทธ์ฯ อยู่เสมอว่าเป็นคนดี และเชื่อมั่นว่าจะนำพาประเทศไทยผ่านวิกฤตต่าง ๆ ไปได้ ซึ่งได้มีการพบปะกันถึง ๗ ครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ นครมิลาโน
- ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ ณ กรุงเนปิดอว์
- ครั้งที่ ๓ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ณ กรุงโตเกียว
- ครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ เมืองเซนได
- ครั้งที่ ๕ วันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ณ กรุงโตเกียว
- ครั้งที่ ๖ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์
- ครั้งที่ ๗ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงโตเกียว

เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ นายดอน ปรมัตถวินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ได้หารือทวิภาคีระหว่างการรับประทานอาหารกลางวัน (Working Lunch) กับนายทะโร โคโนะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น ณ โรงแรมอิมพีเรียล กรุงโตเกียว

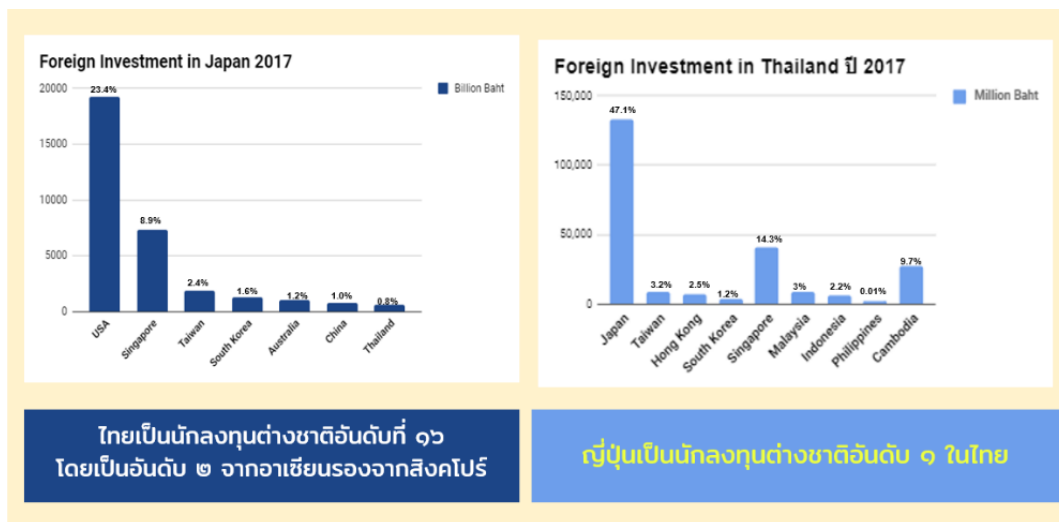

๓.๒.๒ ความสัมพันธ์ในด้านเศรษฐกิจ

ตัวเลขล่าสุดจาก JETRO เมื่อปี ๒๕๖๐ ไทยเป็นนักลงทุนต่างชาติอันดับที่ ๑๖ โดยเป็นอันดับ ๒ จากอาเซียนรองจากสิงคโปร์ รวมมูลค่าการลงทุนแบบ FDI ประมาณ ๒.๒๕๓ แสนล้านบาท (๖๕,๑๘๐ ล้านบาท) จากมูลค่า FDI จาก ตปท. ทั้งหมด ๒๘.๕๕ ล้านล้านบาท (๘.๒๖ ล้านล้านบาท) หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๘

ตัวเลขล่าสุดจาก BOI เมื่อปี ๒๕๖๐ ญี่ปุ่นเป็นนักลงทุนต่างชาติอันดับ ๑ ในไทย เป็นคู่ค้าอันดับ ๒ รองจากจีน ซึ่งรวมมูลค่าการลงทุน ๑๓๓,๐๐๒ ล้านบาท จากมูลค่าการลงทุนจาก ตปท. ทั้งหมด ๒๘๒,๖๙๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๗

ตัวเลขการไปมาหาสู่ระหว่างประชาชน เมื่อปี ๒๕๖๐ มีชาวไทยเดินทางมายังญี่ปุ่นจำนวน ๙๘๗,๐๐๐ คน (คิดเป็นอันดับ ๖ รองจาก จีน เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกงและสหรัฐฯ) และมีชาวญี่ปุ่นเดินทางมายังไทย ๑,๕๔๔,๓๒๘ คน (คิดเป็นอันดับ ๕ รองจากจีน มาเลเซีย รัสเซีย และเกาหลีใต้)

ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๓ กันยายน ๒๕๖๐ นายอิริชิเกะ เซโกะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมญี่ปุ่น นำคณะนักลงทุนรายใหญ่ของญี่ปุ่นกว่า ๕๗๐ คน เข้าพบ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่ทำเนียบรัฐบาล เนื่องในโอกาสที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศดำเนินมาสู่ปีที่ ๑๓๐ โดยทั้งสองประเทศได้กำหนดแผนการลงทุนเพื่อเชื่อมโยงการคมนาคมในระยะยาว ๕ ปี ระหว่างกรุงเทพฯ - โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ อีอีซี เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคทั่วประเทศเข้าด้วยกัน

๓.๒.๓ ความสัมพันธ์ในระดับประชาชน

สถาบันวิจัยกุนุนาบี ของบริษัทกุนุนาบี แห่งประเทศญี่ปุ่น ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภคชาวญี่ปุ่น และคัดเลือกให้ **ผักชีไทย** ได้รับรางวัลอาหารยอดนิยมแห่งปี ๒๐๑๖ โดยให้เหตุผลว่าผักชี เป็นเครื่องปรุงที่สามารถนำมาประยุกต์ทำอาหารได้หลากหลาย นับตั้งแต่เป็นผักสลัด ไข่กับหม้อไฟ ทำคอกเทล แม้กระทั่งขนมหวาน นอกจากนี้ยังมีกลิ่นและรสอันเป็นที่ชื่นชอบของชาวญี่ปุ่น

นอกจากนี้ ได้มีการจัด**เทศกาลของดีเมืองไทย (Thai Festival)** เป็นประจำทุกปีช่วงปลายฤดูใบไม้ผลิ ที่สวนโยโยจิ (Yoyogi Park) ในโตเกียว ซึ่งในปีนี้ ๒๕๖๒ เป็นครั้งที่ ๒๐ ภายในงานมีร้านอาหารไทยคาว หวาน มีเวทีการแสดงคอนเสิร์ตจากศิลปินไทย หรือการแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยในปีนี้ได้มีคนเข้าร่วมงานมากถึง **สามแสนห้าหมื่นคน** โดยการคาดการณ์จากสูตรคำนวณของการเก็บค่าใช้จ่ายในการตั้งขยະของผู้มาเข้าร่วมงาน ทั้งนี้ในส่วนของร้านอาหารได้รับความนิยมจำนวนมาก เช่น ร้านขายส้มตำ ขายหมดภายในวันเดียว เป็นต้น สำหรับเทศกาลของดีเมืองไทย (Thai Festival) ได้ขยายการจัดกิจกรรมไปยังเมืองต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์และการตระหนักรู้ในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันของประชาชน

Thai Festival 2019

สำหรับกิจกรรมสำคัญที่เชื่อมโยงคณะทูตานุทูตกับชาวญี่ปุ่น และนับเป็นโอกาสที่ดีของไทยในการกระชับความสัมพันธ์กับพระราชวงศ์ญี่ปุ่น และมีบทบาทเป็นสะพานเชื่อมระหว่างคณะทูตต่างประเทศกับชาวญี่ปุ่น คือ กิจกรรมที่**เจ้าหญิงทาคามาโตะ** พระชายาในเจ้าชายทาคามาโตะ พระภาคฯ ของสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งญี่ปุ่น ได้เสด็จเยือนสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว เพื่อเป็นองค์ประธานในการเปิดงานแนะนำการจัดประกวดภาพถ่าย *"Japan through Diplomats' Eyes"* พร้อมด้วยเอกอัครราชทูตต่างประเทศประจำประเทศญี่ปุ่นเข้าร่วมงานกว่า ๗๐ คน การจัดประกวดภาพถ่าย "Japan through Diplomats' Eyes" เป็นโครงการในพระราชูปถัมภ์ของเจ้าหญิงทาคามาโตะ ซึ่งปีนี้จัดขึ้นเป็นปีที่ ๒๒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนมุมมองและความประทับใจของคณะทูตานุทูตต่างประเทศที่มีต่อชาวญี่ปุ่นและประเทศญี่ปุ่น โดยภาพถ่ายที่ชนะการประกวดจะถูกนำไปจัดแสดงในทั่วทุกภูมิภาคของญี่ปุ่นให้ชาวญี่ปุ่นได้เข้าชม โดยหัวข้อการถ่ายภาพประจำปีนี้ คือ "Reflection on the Heisei Era" เพื่อเฉลิมฉลองความรุ่งเรืองของยุคเฮเซ

Japan through diplomatic eyes

คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้มีการตั้งประเด็นซักถาม และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญ กับ นางปัทมาวดี เอื้ออารียกิจ ที่ปรึกษา สถานเอกอัครราชทูตไทย ในกรุงโตเกียว ดังนี้

Q : หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในสถานเอกอัครราชทูตไทย ในกรุงโตเกียว/บทบาทที่เกี่ยวข้อง

A : สำนักงานที่ตั้งอยู่ในบริเวณสถานทูตมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๓ สำนักงาน คือ สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารไทย สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารกองทัพบก สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารไทย กองทัพอากาศ สำนักงานผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารกองทัพอากาศ สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจ การลงทุน สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม สำนักงานแรงงาน ในประเทศญี่ปุ่น สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและการคลัง สำนักงานผู้ดูแลนักเรียนไทยในญี่ปุ่น สำนักงานการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานโตเกียว และบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)

โดยบทบาทหน้าที่ที่สำคัญที่สถานเอกอัครราชทูตดำเนินการนอกเหนือจากความรับผิดชอบ ที่แต่ละสำนักงานดูแลนั้น คือ เรื่องหนังสือเดินทาง บัตรประชาชนไทยในต่างประเทศ การจัดทำนิติกรรมและ ทะเบียนราษฎร เช่น การจดทะเบียนเกิด สมรส หย่าร้าง จดทะเบียนบุตรบุญธรรม และการผ่อนผันการเกณฑ์ ทหาร นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการในโครงการฝึกอบรมให้กับคนไทย การให้ความรู้เรื่องการใช้ชีวิตในญี่ปุ่น การลงทะเบียนคนไทยในญี่ปุ่น และการดูแลเรื่องการศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่นอีกด้วย

Q : ปัญหาด้านคดีที่สำคัญที่คนไทยมาถูกจับกุมที่ประเทศญี่ปุ่น

A : ส่วนใหญ่เป็นคดีด้านยาเสพติด และด้านอาชญากรรม ซึ่งในส่วนของคดียาเสพติด ได้มีคนไทย ถูกจับกุมตัวในเมืองโตเกียว จำนวน ๖๓ คน

แลกเปลี่ยนข้อมูลจาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งปฏิบัติงานในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ ในประเด็นนี้ว่า ปัจจุบันคนไทยที่มีปัญหาถูกจับกุมที่ประเทศญี่ปุ่นจากคดียาเสพติด จะมาจากกรณีที่ถูก ชาวต่างชาติฉวยโอกาสให้มาท่องเที่ยวฟรีที่ญี่ปุ่น แต่ก็ฝากของซึ่งข้างในเป็นยาเสพติดมาด้วย เป็นต้น ซึ่งอยู่ใน การดูแลและช่วยเหลือทางคดี

Q : การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา ทางสถานเอกอัครราชทูต ดำเนินการอย่างไรบ้าง

A : สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ได้จัดการเลือกตั้งนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ โดย มีคนไทยลงทะเบียนทั้งหมดประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน และได้รวบรวมบัตรเลือกตั้งให้ได้มากที่สุดตามระยะเวลา ปัญหาที่มี แต่ได้พยายามดำเนินการทั้งหมดอย่างเต็มที่

Q : การดูแลเด็กนักเรียนไทยที่มาเรียนที่ประเทศญี่ปุ่น ได้มีการดำเนินการอย่างไรบ้าง

A : ปกติจะมีสำนักงาน กพ. ดูแลเด็กนักเรียนไทย ช่วยเหลือนักเรียนไทยที่ได้ทุนรัฐบาล หรือนักเรียนทั่วไป ที่ประสบปัญหาและต้องได้รับความช่วยเหลือ โดยเมื่อมาถึงที่ญี่ปุ่นแล้วจะมีการประชุมพิเศษ ให้ข้อมูลด้านต่าง ๆ และจะมีการพบกันเป็นระยะ หรือมีการสัมมนา ปัจจุบันมีเด็กนักเรียนไทยในญี่ปุ่นจำนวน ประมาณ ๘๐๐ คน หรือมากกว่านั้น ต้องขอเช็คจำนวนที่ชัดเจนอีกครั้ง

Q : นักท่องเที่ยวที่มาใช้แรงงาน หลบหนีเข้าเมือง เมื่อถูกจับกุมได้มีการดูแลอย่างไร ส่งกลับอย่างไร ค่าเครื่องบินใช้ เป็นค่าใช้จ่ายอย่างไร

A : เมื่อคนไทยถูกจับกุมตัว ทางตำรวจจะถามก่อนว่าให้แจ้งสถานทูตไหม ถ้าชาวไทยต้องการความช่วยเหลือ ก็แจ้งตำรวจให้ติดต่อมายังสถานทูต ส่วนในกรณีที่ต้องการเดินทางกลับประเทศไทยแต่ไม่มีค่าใช้จ่าย จะมีสัญญาขี้มเงินกับสถานทูต ว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เมื่อถึงประเทศไทยจะชดใช้คืน โดยจะมีการติดตามเป็นระยะ

Q : คนญี่ปุ่นที่ไปท่องเที่ยวที่ประเทศไทย ความรู้สึกตอนกลับมาแล้วเป็นอย่างไร...

A : ส่วนใหญ่คนญี่ปุ่นประทับใจกับประเทศไทย ภาพลักษณ์ของประเทศไทยดีมาก มักไปท่องเที่ยวในหลายจังหวัด และไปหลายครั้ง มีจำนวนน้อยที่พบกับเหตุการณ์ไม่ดี เช่น กรณีหญิงชาวญี่ปุ่นถูกทำร้ายที่เมืองไทย ครอบครัวยังมาให้สถานทูตติดตามเรื่องคดีของลูกสาว สถานทูตก็ช่วยดูแลจิตใจ ช่วยประสานทางเมืองไทย ซึ่งปัจจุบันก็ยังหาผู้กระทำผิดไม่ได้ แต่ทางสถานทูตก็พยายามทำให้เขารู้สึกว่าทางของไทยได้ติดตามคดี เพื่อให้เกิดการคลี่คลาย

บรรยากาศการแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน

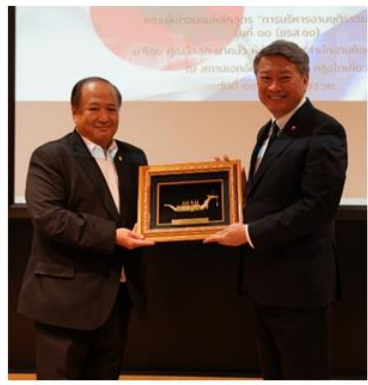
๓.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาดูงานครั้งนี้ทำให้เห็นว่าสถานทูตไทยจัดว่าเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นและประเทศต่างๆ โดยผ่านการจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานทูตซึ่งแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมระบอบสถาบันพระมหากษัตริย์และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ ของไทยให้กับชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นได้รับรู้และเข้าใจในขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ สถานทูตไทยยังเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำรัฐบาลไทย – ญี่ปุ่น รวมถึงช่วยยกระดับขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ โดยทั้งสองประเทศได้กำหนดแผนการลงทุนเพื่อเชื่อมโยงการค้าในระยะเวลา ๕ ปี ระหว่างกรุงเทพฯ-โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ อีอีซี เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคทั่วประเทศเข้าด้วยกัน อีกทั้งทางภาคประชาชนมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชาวญี่ปุ่นและชาวไทยที่พำนักอาศัยที่นี่ โดยใช้อาหารไทยเป็นตัวเชื่อมทางศิลปะ และวัฒนธรรมโดยส่งเสริมให้มีการจัดเทศกาลของดีเมืองไทย (Thai Festival) และ ได้ขยายการจัดกิจกรรมไปยังเมืองต่างๆ เพิ่มขึ้นอีกด้วย เพื่อเพิ่มความสัมพันธ์และการตระหนักรู้ในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันของประชาชนระหว่างชาวญี่ปุ่นและชาวไทย และยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับคนไทยในญี่ปุ่น เป็นการหาโอกาสและความได้เปรียบในการแข่งขัน (competitive advantage) ซึ่งการดูงานในครั้งนี้ทำให้เห็นได้ว่าการจัดการวัฒนธรรมองค์กรของสถานทูตมีการบริหารจัดการ (Arranging task, people and other resources to accomplish the work) ได้อย่างดี ถึงแม้ว่ามีบุคลากรในหน่วยงานจำกัดแต่สามารถบริหารจัดการโดยนำภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในงานต่างๆ ได้อย่างสำเร็จลุล่วงไปได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของการกิจกรรมหลักอีกประการหนึ่งของสถานทูต คือ การดูแลคนไทยที่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น โดยมีการช่วยเหลือในด้านการทำงาน การศึกษา รวมถึง การช่วยเหลือคนไทยที่ประสบปัญหาทางกฎหมาย โดยสถานทูตเป็นหน่วยงานเบื้องต้นในการประสานงานระหว่างหน่วยงานในญี่ปุ่น และหน่วยงานในประเทศไทย ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเบื้องต้นให้กับคนไทยที่อาศัยในญี่ปุ่น เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ขอรับความช่วยเหลือทางกฎหมายซึ่งมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงาน

๔. โรงงานน้ำแร่ชั้นเทอร์รี่ เมืองฮาคุชู

หัวข้อ นวัตกรรมการบริหารจัดการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๖๒

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงาน

โรงงานน้ำแร่ฮาคุชูชั้นเทอร์รี่ (Hakushu Suntory Natural Water Plant) เป็นส่วนหนึ่งของ SUNTORY BEVERAGE & FOOD ภายใต้กลุ่มบริษัท SUNTORY GROUP ซึ่งเป็นกลุ่มธุรกิจที่เป็นผู้นำด้านการผลิตเครื่องดื่ม เหล้า ไวน์ และเบียร์คุณภาพเยี่ยมสู่ตลาดเครื่องดื่มสากล อีกทั้งยังสร้างสรรค์บรรจุภัณฑ์ ให้มีลักษณะโดดเด่นและหลากหลายเป็นที่รู้จักทั่วโลก โดยมีบริษัทในเครือรวมถึง ๒๙๙ บริษัท ใน ๕ ภูมิภาค เริ่มในปี ค.ศ. ๑๘๙๙ ได้เริ่มต้นทำธุรกิจโดยการสร้างโรงกลั่นวิสกีญี่ปุ่นแห่งแรก ในยามาซากิ จังหวัดเกียวโต ต่อมาได้ขยายธุรกิจมากมาย โดยขยายธุรกิจผ่านผลงานเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ที่หลากหลาย ภายใต้ชื่อบริษัท SUNTORY BEVERAGE & FOOD จำกัด พร้อมทั้งขยายธุรกิจแพลตฟอร์มแบบบูรณาการระดับสากลโดยมุ่งไปยัง ภูมิภาคหลักทั้ง ๕ ได้แก่ ญี่ปุ่น ยุโรป เอเชีย โอเชียเนีย และ อเมริกา ตามแนวคิดการยึดลูกค้าเป็นศูนย์กลาง และหมั่นพัฒนาคุณค่าของน้ำดื่ม โดยใช้ประโยชน์จาก แบรินด์ ความรู้ และเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในแต่ละภูมิภาค บริษัทฯ มุ่งผลิตสินค้าใหม่ที่ไม่ซ้ำใคร ภายใต้แนวคิด “ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ และดีต่อสุขภาพ” พร้อมทั้งมี “ความแปลกใหม่และเต็มไปด้วยคุณภาพ” จนปัจจุบันบริษัท SUNTORY BEVERAGE & FOOD จำกัด ได้คว้ารางวัลแบรนด์ที่มียอดขายเป็นอันดับ ๑ ของประเทศญี่ปุ่น และได้ก้าวขึ้นเป็นบริษัท เครื่องดื่มไร้แอลกอฮอล์ชั้นนำระดับโลก ดังคำปฏิญาณที่เป็นคำสัญญาต่อสังคม ที่ว่า “Mizu To Ikiru”

“Mizu To Ikiru” มีความหมายว่า น้ำ คือ แหล่งทรัพยากรของทุกชีวิตบนผืนโลก เราจะดำรงอยู่คู่กับน้ำ เราจะน้อมเข้าหาธรรมชาติ ยกระดับสังคม และส่งเสริมให้ผู้คนเผชิญหน้ากับความท้าทายครั้งใหม่ โลกเปลี่ยนแปลงไวเราจะผสมผสาน “Mizu (น้ำ)” กับนวัตกรรมล้ำสมัย มุ่งหน้าสร้างประสบการณ์ ความประทับใจ และความสุขในการดื่มอันรื่นรมย์ให้กับผู้บริโภคทั่วโลก

พร้อมแสดงวิสัยทัศน์ ยกระดับประสบการณ์แห่งการดื่มให้เป็นธรรมชาติ ดีต่อสุขภาพ สะดวก รวดเร็ว และเติมเต็มมากยิ่งขึ้นผ่านการปฏิวัติวงการเครื่องดื่มแห่งอนาคต

สินค้าในกลุ่มที่มีแอลกอฮอล์ และไร้แอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็น ซุปเปอร์เกดแบรนด์ (BRANDS) น้ำส้มออร์เรนจิน่า (Orangina) กาแฟกระป๋องบอส (Boss) เบอเบิ้ล จิมบีม (Jim Beam) ฯลฯ โดยสร้างรายได้กว่า ๒.๒๕ ล้านล้านเยน หรือประมาณ ๖.๔ แสนล้านบาท ในปี ๒๕๖๑ แม้จะเริ่มธุรกิจในฐานะผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาทิ ไวน์ และวิสกี แต่ในปัจจุบันธุรกิจเครื่องดื่มไร้แอลกอฮอล์กลับเป็นไฮไลต์ของบริษัท ด้วยสัดส่วนรายได้ ๑.๒๙ ล้านล้านเยน หรือ ๓.๖๗ แสนล้านบาท คิดเป็น ๕๗% ของรายได้รวม และสูงสุดในเครือ SUNTORY เริ่มผลิตน้ำแร่เพื่อออกจำหน่ายในปี ค.ศ. ๑๙๙๑ โดยใช้แหล่งน้ำใต้ดินบริเวณภูเขาอะโซะ (ASO) ร่วมกับแหล่งน้ำใต้ดินจากภูเขาไดซัง ในจังหวัดโทโตริ และเทือกเขามินามิแอลป์ จังหวัดนากาโนะ

๔.๒ สรุปผลการศึกษาดูงาน

โรงงานน้ำแร่ฮาคุซันเทอร์รี่ ตั้งอยู่ที่ตีนเขามินามิแอลป์ (Minami Alps) ด้วยคอนเซ็ปต์อยู่ร่วมกับธรรมชาติ ควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวดเพื่อผลิตน้ำแร่ที่ “สะอาด” และ “อร่อย” ให้ผู้บริโภคทั่วโลกโรงงานแห่งนี้ใช้น้ำธรรมชาติจากภูเขามินามิแอลป์ ในการผลิต มอลต์วิสกี ฮาคุซัน น้ำแร่ธรรมชาติ และเครื่องดื่มอีกมากมาย ภายใต้แบรนด์ SUNTORY มี ๒ โรงงานในพื้นที่แห่งนี้ คือ โรงงานวิสกี และ โรงงานน้ำแร่

เทือกเขามินามิแอลป์ เดิมชื่อว่า Mt. Kitadake โดยในเดือน สิงหาคม ค.ศ.๑๙๐๒ Mr. Walter Weston เป็นมิชชันนารีและนักปีนเขาชาวต่างชาติคนแรกที่มาถึงเทือกเขาแห่งนี้ เขาสำรวจความสวยงามของภูเขา และได้ตั้งชื่อเป็นภาษาอังกฤษให้ใหม่ว่า “The Southern Japanese Alps” ต่อมานาย Usui Kojima ได้เรียกภูเขาลูกนี้เป็นภาษาญี่ปุ่นว่า “Minami-Alps”

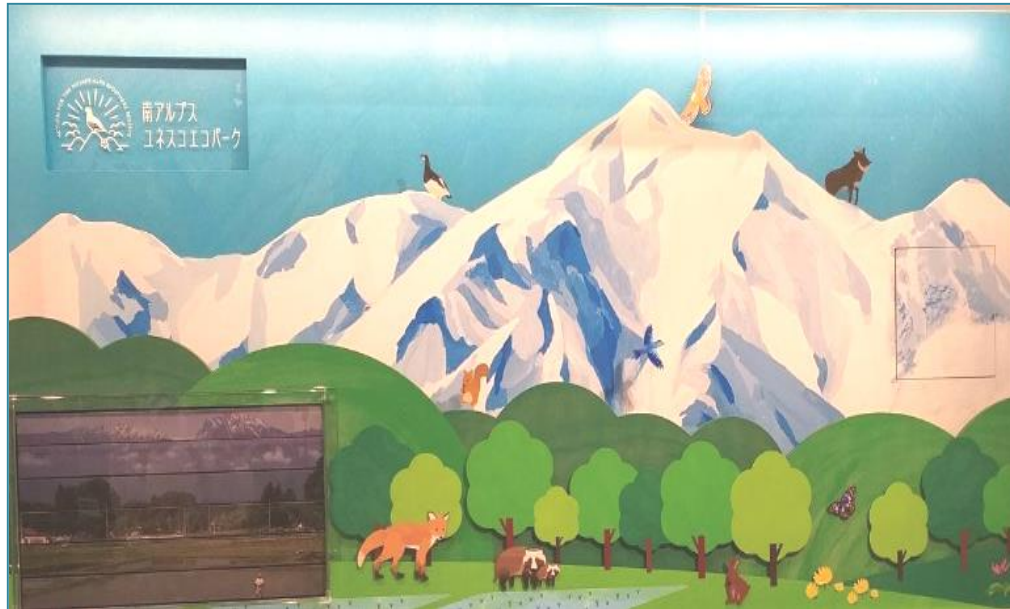
ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๓ ทางบริษัท Suntory ได้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์ผืนป่า เพื่อให้สามารถผลิตน้ำดื่มที่มีคุณภาพได้สืบเนื่องยาวนาน โดยกำหนดเป็นโครงการที่มีชื่อว่า “Natural Water Sanctuary” ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอนใหญ่ คือ

- ๑) Research เป็นขั้นตอนการสำรวจผืนป่าในหลากหลายพื้นที่โดยรอบ เพื่อค้นหาลักษณะเฉพาะของผืนป่านั้น ๆ
- ๒) Plan เป็นขั้นตอนการวางแผน โดยกำหนดเป็นแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
- ๓) Do เป็นขั้นตอนลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้โดยผู้เชี่ยวชาญ
- ๔) Check ตรวจสอบผลของการดำเนินการ และทำการสำรวจอีกครั้งสำหรับสิ่งที่ควรนำมาพัฒนา
- ๕) Action สำรวจอีกครั้งสำหรับสิ่งที่ควรนำมาพัฒนาเพิ่มเติม

R-PDCA Concept ของกลุ่ม Suntory

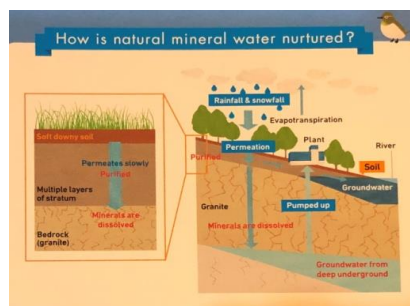
หลักการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

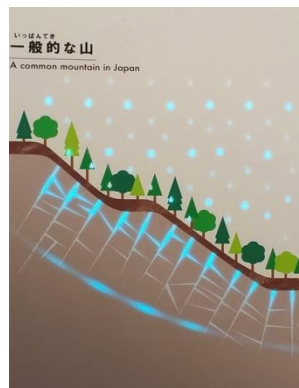
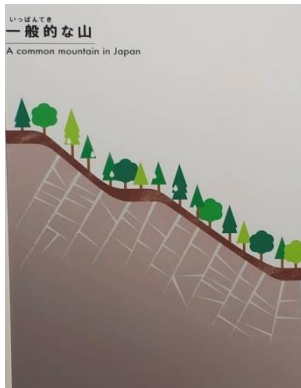
มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

จากหลักการการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ ทำให้ในเดือน มิถุนายน ๒๐๑๔ ภูเขาามิโนะแอลป์ ได้รับการยกระดับ ให้เป็นพื้นที่เขตสงวนชีวมณฑล (Biosphere Reserves) ซึ่งเป็น ๑ ใน ๙ ของภูเขาในญี่ปุ่น ที่ได้รับการยกระดับพื้นที่เขตสงวนชีวมณฑล คือ พื้นที่ระบบนิเวศบนบก และ/หรือ ชายฝั่งทะเลที่ได้รับการประกาศจากโครงการมนุษย์และชีวมณฑล องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ประกอบไปด้วย พื้นที่แกนกลาง พื้นที่กันชน และพื้นที่รอบนอก ซึ่งหมายถึง เทือกเขาแห่งนี้ เป็นพื้นที่ทดลองเพื่อให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ภายใต้หลักการสร้างความสมดุลระหว่าง การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ด้วยจุดแข็งจากการมีแหล่งน้ำใต้ดินจากเทือกเขาามิโนะแอลป์ จังหวัดนากาโนะ ที่มีความสูงกว่า ๓,๐๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำด้นน้ำทะเล ที่เกิดจากการที่ฝนและหิมะตกลงมาบนยอดเขา และซึมลงสู่ดิน โดยใช้เวลาดังสมยาวนานกว่า ๒๐ ปี จึงได้น้ำที่ผ่านการกรองจากชั้นหินแกรนิต กลายเป็นน้ำแร่ธรรมชาติที่มีรสชาติอร่อย

การเกิดน้ำแร่ธรรมชาติ หิมะเมื่อละลายเป็นน้ำจะซึมลงดิน

เทือกเขามิแนมิแอลป์ น้ำฝนซึมผ่านชั้นดินน้ำที่สะสมและผ่านการกรองในชั้นหินแกรนิต

จากการทราบข้อมูลแหล่งการผลิตน้ำแร่ ที่ผ่านการส่งสมมายาวนานกว่า ๒๐ ปี ทำให้ได้น้ำแร่ธรรมชาติที่มีคุณภาพ และรสชาติอร่อย จึงได้มาศึกษาดูงานภายในโรงงานน้ำแร่ฮาคุซังซันเทอร์รี่ ได้เห็นขั้นตอนการผลิตน้ำแร่บรรจุขวดเพื่อขายส่งออกทั้งในและนอกประเทศญี่ปุ่น

กระบวนการผลิตน้ำขวดภายในโรงงาน

ภายในเป็นโรงผลิต ด้วยความที่บริษัทฯ ยึดหลักการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ จึงได้มีการใช้วัตถุดิบจากธรรมชาติบางส่วนเพื่อใช้ในการผลิตขวด เริ่มต้นจากการนำวัตถุดิบมาเป่าเป็น Preform โดยการนำเม็ดพลาสติก PET ผสมกับวัตถุดิบจากพืช ในสัดส่วน ๓๐% ของวัตถุดิบ เป่าผ่าน Bowl Mould เพื่อขึ้นรูปเป็นขวด PET ที่ใช้สำหรับบรรจุน้ำแร่ธรรมชาติ ผ่านขั้นตอนการติดฉลาก ที่มีความบางที่สุด โดยใช้ PET resin ที่ถูกรีไซเคิลแล้ว ในสัดส่วน ๘๐% ของวัตถุดิบ ผ่านสายพานลำเลียงเพื่อบรรจุน้ำแร่ธรรมชาติใส่ขวด แล้วผ่านขั้นตอนการปิดฝาขวด ซึ่งโรงงานจะใช้ฝาที่ผลิตจากวัตถุดิบจากพืช ในสัดส่วน ๓๐% ของวัตถุดิบ ผ่านขั้นตอนการตีวันที่ทำการผลิต ลำเลียงผ่านสายพานไปสู่ขั้นตอนการแพคเกจจิ้ง ปิดผนึกเทป เพื่อเป็นสินค้าพร้อมขายออกสู่ตลาด (บริษัทฯ ได้ผลิตน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดออกสู่ตลาด ๒ ขนาด คือ ขนาด ๕๕๐ มิลลิลิตร และขนาด ๒ ลิตร)

ขั้นตอนการนำ Preform มาเป่าเป็นขวดผ่าน Bowl Mould

ขั้นตอนติดฉลากและเติมน้ำ

ขั้นตอนตีวันที่และปิดฝา

ขั้นตอนการบรรจุลงกล่อง

หลังจากการเยี่ยมชมโรงงานที่ผลิตน้ำแร่ธรรมชาติ ทางบริษัทฯ ได้จัดให้ทดลองเครื่องดื่มชั้นนำของบริษัท อาทิ น้ำแร่ธรรมชาติกลิ่นโยเกิร์ต ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มมีสีใส และมีรสชาติของโยเกิร์ตอย่างเด่นชัด ซึ่งถูกผลิตขึ้นเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๑๕ และทำยอดขายได้ทะลุ ๑๐ ล้านเยน ภายในระยะเวลาประมาณ ๙ เดือน ต่อด้วยน้ำแร่ธรรมชาติกลิ่นส้ม และ น้ำแร่ธรรมชาติ Sparkling ซึ่งทุกผลิตภัณฑ์ที่ได้ชิมมีสีใส และมีรสชาติตามที่ระบุไว้ทั้งสิ้น ถือว่าเป็นความแปลกใหม่ของวงการน้ำแร่ธรรมชาติที่มีรสชาติ โดยเทรนด์น้ำแร่แต่งกลิ่นรสเริ่มในญี่ปุ่นช่วงปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้าและยังไม่ได้ได้รับความนิยมมากนัก ก่อนที่ชั้นเทอร์รี่จะเข้าร่วมในปี ค.ศ. ๒๐๑๔

นอกจากผลิตภัณฑ์ข้างต้นแล้ว ยังมีน้ำแร่ธรรมชาติรสชาติอื่น ๆ อาทิ รสมะนาว รสพีช รสชিংโซดาแต่งกลิ่นและรสชาติ ส้มโอผสมส้มสด ฯลฯ ซึ่งบริษัทฯ ยืนยันว่าจะไม่หยุดพัฒนาเพื่อสร้างความแตกต่างของการดื่มน้ำแร่ธรรมชาติที่มีความใส พร้อมรสชาติแปลกใหม่ เนื่องด้วยญี่ปุ่นมีฐานลูกค้าที่เป็นผู้สูงอายุจำนวนมาก จึงมีความต้องการเครื่องดื่มที่เป็นมิตรกับสุขภาพ และเครื่องดื่มที่ไม่มีน้ำตาลหรือน้ำตาลน้อย ได้แก่ น้ำแร่แต่งกลิ่นรส ชาและกาแฟ เพื่อตอบสนองคนทุกวัย ส่วนเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลสูง ความต้องการลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๖๑ น้ำอัดลมมีสัดส่วนเพียง ๑๕% น้ำดื่ม ๑๔% น้ำผัก-ผลไม้ ๑๑% ชาพร้อมดื่ม มีสัดส่วน ๒๓% และกาแฟพร้อมดื่ม ๒๐%

ในการเยี่ยมชมในครั้งนี้ ทางโรงงานได้จัดวิทยากรชาวญี่ปุ่นมาให้ข้อมูล โดย สรุปได้ว่า โรงงานแห่งนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้น้ำแร่ธรรมชาติจากเทือกเขามิยามิแอลป์ ในการผลิต มีสัตว์นานาพันธุ์ในพื้นที่ทำให้มีความเป็นธรรมชาติ ร่มรื่น ดังคำปณิธานที่เป็นเหมือนคำสัญญาที่บริษัทฯ มีให้กับสังคมที่ว่า “Mizu To Ikiru” คือ บริษัทฯ จะดำรงอยู่คู่กับน้ำ ซึ่งสามารถปฏิบัติได้จริง จนได้รับรางวัล “Bioshere Reserves” จากองค์กรยูเนสโก วิทยากรได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับที่มาของน้ำว่า กว่าจะเป็นแร่ธรรมชาติที่มีรสชาติอร่อยบรรจุขวดเพื่อจำหน่ายทางบริษัทฯ ต้องมีทีมพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทีมตรวจสอบคุณภาพน้ำ ที่เกิดจากการที่หิมะที่ตกลงมากลายเป็นน้ำรวมถึงฝนที่ตกลงมา เมื่อน้ำซึมผ่านชั้นของดินใต้เทือกเขามิยามิแอลป์ สัมผัสกันเป็นเวลานานผ่านชั้นหินแกรนิต ซึ่งเปรียบเสมือนการกรอง โดยขั้นตอนเหล่านี้ต้องใช้เวลากว่า ๒๐ ปี ถึงจะได้น้ำแร่ที่มีคุณภาพ และรสชาติอร่อย

จากนั้น วิทยาการได้พาไปดูการผลิตน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวด ผ่านห้องกระจก เริ่มตั้งแต่การผลิตขวดผ่านเครื่องจักรทันสมัยวิ่งไปบนสายพานเพื่อ ตัดฉลาก เติมน้ำ ปิดฝา ตีวันที และแพ็คสินค้าลงกล่องเพื่อจำหน่าย พร้อมให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ขวดผลิตจากเม็ด PET ผสมกับวัตถุดิบธรรมชาติคือข้าวโพด เพื่อช่วยในการย่อยสลาย นอกจากนี้ บริษัทยังนำขวด PET มาย่อยสลาย และเป็นส่วนผสมของอุปกรณ์ที่ใช้ในระดับ

หลังจากนั้น ได้นำเดินไปดูตึกที่มีห้องที่ให้บริการชิมน้ำแร่ธรรมชาติ โดยนำน้ำธรรมชาติ มาให้ทดลองกับน้ำแร่ธรรมชาติกลิ่นโยเกิร์ต น้ำแร่ธรรมชาติกลิ่นส้ม และ Sparkling โซดา เพื่อเปรียบเทียบ ซึ่งต้องยอมรับว่าทีมงานที่โรงงานแห่งนี้มีการพัฒนาปรับปรุงจนได้สินค้าที่มีคุณภาพ มีรสชาติเหมือนกับทานสิ่งนั้นจริง โดยปราศจากสี พร้อมทั้งให้สอบถามข้อสงสัย พร้อมแจกสมุดที่ระลึกเล่มเล็กซึ่งก็เป็นลายสัตว์ป่าที่อาศัยในเขตพื้นที่

๔.๓ ประโยชน์ที่ได้รับและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาองค์กร

๑) ทำให้เห็นการดำรงอยู่คู่กับธรรมชาติซึ่งเป็นแนวคิดเพื่อนำมาปฏิบัติ เพราะปัจจุบันพื้นที่ป่าถูกบุกรุกทำให้สัตว์ป่าไม่มีที่อาศัย บริษัท อาจจะมีส่วนในการสร้างพื้นที่สีเขียวเล็ก ๆ ในโรงงานได้

๒) การผลิตขวด PET โดยการนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาผสมผสานกับเม็ด PET ซึ่งต้องทำการศึกษาเพื่อให้รู้ว่าวัตถุดิบธรรมชาติชนิดใดบ้างที่สามารถนำมาเป็นส่วนผสมในการผลิตขวด ทั้งนี้ต้องไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของขวดตามมา โดยต้องอาศัยฝ่ายพัฒนาคุณภาพ (R&D) และฝ่ายตรวจสอบคุณภาพ (QC)

๓) ต้องสร้างทีมงานทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสร้างความตระหนักถึงปัญหาของประเทศ และโลกคือ ปัจจุบันโลกร้อนขึ้น และปัญหาขยะที่เป็นพลาสติกต้องใช้เวลาในการย่อยสลายหลายร้อยปี อย่างน้อยบริษัทน่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมลดปัญหาโลกร้อน

๔) นำแนวคิดการเติมกลิ่นลงไปบนน้ำ มาเสนอลูกค้าเพื่อเป็นไอเดีย ในการพัฒนาสินค้าให้มีความหลากหลายทางด้านรสชาติ โดยยังคงความใสของน้ำไว้ได้

๕) เทคโนโลยีและความก้าวหน้า ทำให้เราต้องไม่หยุดพัฒนา

ทั้งนี้ คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส. ๑๐) สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม นอกจากจะได้รับทราบเกี่ยวกับขั้นตอนต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตน้ำแร่ธรรมชาติบรรจุขวดแล้ว ยังได้เห็นถึงการนำนวัตกรรมผสมผสานกับการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติและชุมชนรอบข้าง ตามหลักการที่กลุ่ม Suntory ได้ยึดถือมาตั้งแต่เริ่มต้น จนปัจจุบันได้ก้าวขึ้นเป็นบริษัทเครื่องดื่มไร้แอลกอฮอล์ชั้นนำระดับโลก พร้อมกันนี้ ทางคณะผู้เข้ารับการอบรม ยังเล็งเห็นประโยชน์ของการนำกระบวนการบริหารงานอย่างเป็นระบบ โดยอยู่ร่วมกับธรรมชาติ และอยากให้นำวิธีการบริหารงานมาใช้ในการปรับปรุงองค์กรธุรกิจต่างๆ ในประเทศไทย เพื่อสร้างให้เกิดความก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

ภาพกิจกรรมการศึกษาดูงาน

ภาคผนวก

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส. ๑๐)
“การสร้างเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย”
ระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

๑. หลักการและเหตุผล

กระบวนการยุติธรรม เป็นระบบที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมซึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวนมากนั้น จำเป็นต้องมีกติกาหรือข้อตกลงร่วมที่ทุกคนทุกฝ่ายในสังคมยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินชีวิตในสังคมดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย ซึ่ง“กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม” ก็คือเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมความสงบเรียบร้อยในสังคมประการหนึ่ง ที่จะทำให้ระบบต่างๆ ดำเนินไปได้ด้วยความปกติสุข ทั้งนี้ เมื่อกล่าวถึงเรื่องกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมแล้ว สิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาสืบเนื่องจากกระบวนการดำเนินงานนั้นก็คือ“ความยุติธรรม”แต่ด้วยการที่ความยุติธรรมนั้น เป็นความรู้สึกเชิงนามธรรมไม่สามารถสร้างหรือถ่ายทอดภาพออกมาให้เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การเสริมสร้างความยุติธรรมให้เด่นชัดและรับรู้ได้นั้น จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ต้องดำเนินงานในกระบวนการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างความเป็นธรรม ทำหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรม และสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาของประชาชนให้แก่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างแท้จริง

จากสถานการณ์ปัญหาในกระบวนการยุติธรรมปัจจุบันพบว่า จำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม มีจำนวนสูงขึ้น รูปแบบวิธีการก่ออาชญากรรมมีความเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมในยุคปัจจุบัน เช่น การกระทำความผิดทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาการค้ามนุษย์ ฯลฯ และด้วยจำนวนคดีที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะนี้ ระบบการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม จึงต้องมีประสิทธิภาพและบริหารงานได้อย่างเป็นระบบ และสามารถรองรับบรรณคดีต่างๆ ที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ขั้นตอนในการดำเนินการทั้งในส่วนของการพิจารณาคดี เช่น การสืบสวนสอบสวน การเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน ขั้นตอนระหว่างการพิจารณาคดี และขั้นตอนหลังการพิพากษาคดีดำเนินไปด้วยความโปร่งใส ยุติธรรม เสริมสร้างเชื่อมั่นในการพิจารณาพิพากษาคดีได้ทุกกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกระบวนการยุติธรรม จากประเด็นข้างต้นที่กล่าวมานี้ ทำให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินการศึกษา และแสวงหาแนวทางการดำเนินงานที่จะนำพาความเชื่อมั่นของประชาชนมาสู่การดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม คือ กลไกหลักในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กรให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายของความยุติธรรมตามความมุ่งหวังและความเชื่อมั่นของประชาชนในสังคม ด้วยบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมในทุกกระบวนการนั้น ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญ และส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินคดี ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็งและประชาชนมีความเชื่อมั่นศรัทธา ย่อมเกิดจากบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต พร้อมด้วยองค์ความรู้ ทักษะ และมีทัศนคติที่ดีในการดำเนินงาน ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้มีศักยภาพ และมีความพร้อมในการดำเนินงาน เพื่ออำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพได้

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรม โดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอย่างบูรณาการ จึงได้กำหนดจัดหลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) มีหัวข้อหลัก คือ “การสร้างเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย” สำหรับนักบริหารงานยุติธรรมระดับสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นให้แก่บุคลากรระดับบริหารผู้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และการบังคับใช้กฎหมายให้มีได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ข้อเสนอแนะในการรับมือและแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมถึงสามารถวิเคราะห์สภาวะการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ผนึกกำลังร่วมกันสร้างสถาบันและหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่เข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นศรัทธา และเป็นที่พึ่งในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน ร่วมกันขับเคลื่อนพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมของประเทศให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพัฒนาสมรรถนะของนักบริหารงานยุติธรรม
- ๒.๒ เสริมสร้างการคิดวิเคราะห์ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาวะการณ์ปัจจุบัน และให้ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการสร้างเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม
- ๒.๓ เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือของนักบริหารในกระบวนการยุติธรรม ด้านการพัฒนาและขับเคลื่อนภารกิจในการบริหารงานยุติธรรมของประเทศไปสู่เป้าหมาย

๓. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน ๖๐ คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

- ๓.๑ หน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจหน้าที่ขององค์กรเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมและอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน และมีการบูรณาการด้านงบประมาณร่วมกัน ตามกรอบของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) จำนวน ๒๒ หน่วยงาน เช่น กระทรวงยุติธรรม ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภานายความ สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นต้น
- ๓.๒ หน่วยงานที่มีกฎหมายให้อำนาจในการบังคับใช้ตามกฎหมายและมีส่วนสนับสนุนงานด้านกระบวนการยุติธรรม เช่น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมสรรพากร กรมศุลกากร กรมเจ้าท่า เป็นต้น
- ๓.๓ ผู้บริหารภาคเอกชนผู้มีความสนใจหรือผู้ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๔. คุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการอบรม

- ๔.๑ อายุไม่ต่ำกว่า ๔๐ ปี และไม่เกิน ๕๕ ปี ในวันที่รายงานตัว
- ๔.๒ ประเภทบุคลากร

๔.๒.๑ กลุ่มบุคลากรภาครัฐ

- ข้าราชการพลเรือน ผู้ดำรงตำแหน่งระดับเชี่ยวชาญ หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- ข้าราชการตุลาการชั้น ๓ (อาวุโสไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าศาล) ขึ้นไป
- ข้าราชการอัยการชั้น ๔ ขึ้นไป
- ข้าราชการตำรวจยศพันตำรวจเอก (รองผู้บังคับการ) ขึ้นไป
- ข้าราชการทหารยศพันเอก (พิเศษ) ขึ้นไป

- ข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับเชี่ยวชาญหรือเทียบเท่าขึ้นไป/อำนวยการท้องถิ่นระดับสูง/บริหารท้องถิ่นระดับสูง

- พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การมหาชน ผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับกรรมการและผู้บริหารระดับสูง
- บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีตำแหน่งทางการบริหาร
- บุคลากรองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่ง ระดับ ๙ ขึ้นไป

๔.๒.๒ กลุ่มบุคลากรอื่น

- ทุนायความ และสื่อมวลชนที่มีอายุงาน ๒๐ ปีขึ้นไป
- บุคลากรจากภาคเอกชน ระดับบริหาร

๔.๒.๓ บุคลากรผู้มีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมที่สำนักงานกิจการยุติธรรมพิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสม

๔.๓ ผู้สมัครเข้ารับการอบรมต้องไม่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมในหลักสูตรอื่นๆ ที่มีระยะเวลา หรือช่วงเวลาการฝึกอบรม ทับซ้อนกับหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐

๕. ระยะเวลา และสถานที่ฝึกอบรม

๕.๑ ระยะเวลาการฝึกอบรม : ระหว่างวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ – ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒ รวม ๓๖๐ ชั่วโมง (๖๐ วันทำการ) โดยดำเนินการฝึกอบรมสัปดาห์ละ ๒ วันทำการ คือ วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ยกเว้นกรณีช่วงสัปดาห์ที่หลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกอบรมภาคปฏิบัติ สัปดาห์ละ ๓ วัน คือวันพุธ – ศุกร์

๕.๒ สถานที่ฝึกอบรม

๕.๒.๑ ภาควิชาการ ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม อาคารรัฐประศาสนภักดี (อาคารจอตระถ ชั้น ๕) ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๕.๒.๒ ภาคปฏิบัติ ณ พื้นที่ต่างจังหวัดตามที่หลักสูตรฯ กำหนด

๖. วิธีการฝึกอบรม

หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) ประกอบด้วยวิธีการฝึกอบรม ๒ รูปแบบ ดังนี้

๖.๑ ภาควิชาการ

- การบรรยาย การอภิปราย การปาฐกถาพิเศษโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการบริหารในมิติต่างๆ โดยสมาชิกผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรผู้มีประสบการณ์ทั้งภาครัฐและเอกชน : กิจกรรมห้องรับแขก
- การถอดบทเรียนจาก Case Study ประเด็นที่น่าสนใจในสถานการณ์ปัจจุบัน
- การสัมมนาทางวิชาการ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย

๖.๒ ภาคปฏิบัติการ

- กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : ภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม
- การฝึกปฏิบัติการด้านการประสานงานกับสื่อมวลชน (Media Training)
- การศึกษาดูงานด้านกระบวนการยุติธรรมและการการบริหารจัดการองค์กร
 - การศึกษาดูงานภายในประเทศ
 - การศึกษาดูงานต่างประเทศ

๗. องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐) มีแนวคิดหลักคือ “การสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย” ระยะเวลา ๖๐ วันทำการ (๓๖๐ ชั่วโมง) เนื้อหาวิชามีความเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ที่จำเป็นในการบริหารกระบวนการยุติธรรม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา รวมถึงสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมและแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย ประกอบด้วย ๔ หมวดหลัก ดังนี้

หมวดที่ ๑ พิธีการและการปฐมนิเทศ : ๕ วัน

การจัดพิธีการของการฝึกอบรม และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

- พิธีเปิดและพิธีปิดการฝึกอบรม (๒ วัน)
- การปฐมนิเทศและกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ : ภาวะผู้นำ และการทำงานเป็นทีม ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ (รวม ๓ วันทำการ) ณ พื้นที่ต่างจังหวัด กำหนดให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมอย่างครบถ้วน

หมวดที่ ๒ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม (Introductory) : ๕ วัน

การบรรยาย/อภิปราย ภาควิชาการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การอภิปรายแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อปรับแนวคิด เสริมสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมไทย

- การบรรยายเพื่อปรับแนวคิดด้านกระบวนการยุติธรรม (๑๐ หัวข้อ)

หมวดที่ ๓ ประเด็นปัญหาและการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย (Issue Based) : ๑๘ วัน

การบรรยาย/อภิปรายโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสัมมนาทางวิชาการ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแสวงหาแนวทางการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย

- การบรรยายภาควิชาการเกี่ยวกับประเด็นปัญหาสำคัญ และแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย (๑๐ หัวข้อ)
- การถอดบทเรียนจาก Case Study ประเด็นที่น่าสนใจในสถานการณ์ปัจจุบัน (๘ วัน)
- การสัมมนาทางวิชาการเพื่อหาแนวทางการสร้างความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม (๑ วัน)
- การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “แนวทางการเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมไทย” (๔ วัน)

หมวดที่ ๔ การเสริมสร้างประสบการณ์นักบริหารงานยุติธรรมเชิงประจักษ์ : ๓๒ วัน

การบรรยาย/การอภิปรายแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างวิสัยทัศน์ด้านการบริหารองค์กรและการพัฒนาสมรรถนะนักบริหารงานยุติธรรม กิจกรรมภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาและการพัฒนากระบวนการยุติธรรม การฝึกปฏิบัติเพื่อพัฒนาด้านการสื่อสารมวลชนของนักบริหารงานยุติธรรม

- การพัฒนาสมรรถนะของนักบริหารงานยุติธรรม (๑๐ หัวข้อ)
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ : ห้องรับแขก (๑๐ ครั้ง)
- การฝึกปฏิบัติการด้านการประสานงานกับสื่อมวลชน : Media Training (๓ วัน)

- การศึกษาดูงานด้านกระบวนการยุติธรรมและการบริหารจัดการองค์กร (๑๙ วัน)
 - การศึกษาดูงานภายในประเทศ ๓ ครั้ง ครั้งละ ๓ วัน
 - การศึกษาดูงานภาคต่างประเทศ ๑ ครั้ง ๑๐ วัน

๘. การประเมินผลการฝึกอบรม

๘.๑ มีเวลาเข้ารับการฝึกอบรมในการมีส่วนร่วมภาควิชาการ และภาคปฏิบัติการ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ ของระยะเวลาฝึกอบรมภายในประเทศ

๘.๒ ผ่านการทดสอบองค์ความรู้ภาควิชาการด้านกระบวนการยุติธรรมก่อนและหลังการฝึกอบรม

๘.๓ จัดทำรายงานการศึกษาดูงานในประเทศ การศึกษาดูงานต่างประเทศ และรายงานทางวิชาการ ที่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม และส่งภายในระยะเวลาที่กำหนด

๘.๔ ได้รับการประเมินศักยภาพภายหลังการฝึกอบรม

๙. งบประมาณ

๙.๑ ค่าใช้จ่ายภายในประเทศ

สำนักงานกิจการยุติธรรมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมภายในประเทศ ทั้งภาควิชาการ และภาคปฏิบัติ ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเช่าที่พัก ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทางที่นอกเหนือจากภาควิชาการ และภาคปฏิบัติที่หลักสูตรกำหนด ให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด

๙.๒ ค่าใช้จ่ายภาคต่างประเทศ

ค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานภาคต่างประเทศ ให้เบิกจ่ายจากต้นสังกัด โดยจ่ายเป็น “ค่าลงทะเบียนการฝึกอบรมภาคต่างประเทศในหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐”

๑๑. ที่ปรึกษา และผู้บริหารโครงการ

๑๑.๑ ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ที่ปรึกษา
๑๑.๒ รองปลัดกระทรวงยุติธรรม	ที่ปรึกษา
๑๑.๓ นายวัลลภ นาคบัว	ที่ปรึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	
๑๑.๔ รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	ที่ปรึกษา
๑๑.๕ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	ผู้บริหารโครงการ

๑๒. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
 สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม
 โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๔๖ และ ๐ ๒๑๔๑ ๓๗๔๐
 โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๓๒
 เว็บไซต์ www.oja.go.th

รายชื่อคณะเดินทางไปฝึกอบรมภาคต่างประเทศ
ภายใต้ หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ ๑๐ (ยธส.๑๐)
ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๒
ณ ประเทศญี่ปุ่น

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๑	นายวัลลภ นาคบัว MR. WANLOP NAKBUA	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม หัวหน้าคณะ Director-General Office of Justice Affairs, Ministry of Justice Head of Delegation
๒	นายชาตรี จันทร์เพ็ญ MR. CHATREE JUNPEN	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม Director of Justice Officials Training Institute, Office of Justice Affairs
๓	นายชัยบุญ ชัยสิริเจริญพันธ์ MR. CHAIBOON CHAISIRIJAROENPUN	ผู้อำนวยการกองพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์ Director of Rehabilitation Division, Department of Corrections
๔	นางสาวเปรมยุดา ตันติกนกพร MS. PRAMEYUDA TANTIKANOKPORN	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ Specialist on Rights and Liberties Promotion, Rights and Liberties Protection Department
๕	ร้อยตำรวจเอก ปิยะ รักสกุล POL.CAPT. PIYA RAKSAKUL	ผู้อำนวยการกองบริหารคดีพิเศษ กรมสอบสวนคดีพิเศษ Director of Special Case Management Bureau, Department of Special Investigation
๖	นายวิโรจน์ จิระวิฑูรกิจ MR. VIROJ JIWAWITOONKIT	ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง สำนักงานศาลยุติธรรม Presiding Judge of the Central Juvenile and Family Court
๗	นางชลีรินย์ เกาพัฒนา อมรศักดิ์ MRS. CHALERIN POWPATTANA AMORNSAK	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม Chief Judge in the Research Justice Division of the Supreme Court
๘	นางสาวจิรฉวี อินทจาร MS. CHIRACHAWEE INTACHAN	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม Chief Judge of the Office of the President of the Supreme Court
๙	นายอัครพันธ์ สัปพันธ์ MR. AKARAPAN SAPPAPAN	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม Judge of the Office of the President of the Supreme Court
๑๐	นางสาวฉันทนา เจริญศักดิ์ MS. CHANTANA CHAREONSAK	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม Judge in the Research Justice Division of the Supreme Court
๑๑	นางเพ็ญวิภา ลอยกุลนันท์ MRS. PENVIPA LOYKULNANTA	ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา สำนักงานศาลยุติธรรม Judge in the Research Justice Division of the Supreme Court
๑๒	นายอวยพร สุวรรณสุนทร MR. AOYPORN SUWANSOONTORN	อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด Provincial Chief Public Prosecutor, Office of the Attorney General

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๑๓	นายอิทธิโชติ กุลรัตน์โชติ MR. ITTHICHOT KULRATTANACHOT	อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการสูงสุด Provincial Chief Public Prosecutor, Office of the Attorney General
๑๔	นายสัญญาภักขระ สามารถ MR. SUNYAPHATCHARA SAMART	ประธานสภาทนายความจังหวัดมินบุรี สภาทนายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์ Chairman of the Minburi Provincial, Lawyers Council Under the Royal Patronage
๑๕	พันเอก กิตตินันท์ ขวัญคง COL. KITTINAN KWANKONG	ตุลาการพระธรรมนูญ ฝ่ายศาลทหารสูงสุด สำนักตุลาการทหาร Judge, Military Supreme Court, Judge Advocate General's Department
๑๖	นายนิติพันธุ์ ประจวบเหมาะ MR. NITIPHAN PRACHUABMOH	ผู้อำนวยการสำนักการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ Director of Bureau of International Affairs and Corruption Investigation, Office of the Nation Anti-Corruption Commission
๑๗	นายเทพสุ บวรโชติदारา MR. THEPPASU BAVORNCHOTIDARA	ผู้อำนวยการกองข่าวกรองทางการเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน Director of Financial Intelligence Division, The Anti-Money Laundering Office
๑๘	นายสิริน ชาอเพ็ชรดี MR. SIRIN CHAOPETDEE	ผู้อำนวยการสำนักสอบสวน ๒ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน Director of Investigation Bureau II, Office of the Ombudsman
๑๙	นายอภิวัฒน์ เรืองทรัพย์ MR. APIWAT ROENGSAAP	รองผู้อำนวยการสำนักกิจการพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง Deputy Director Department of Political Party Affairs The Election Commission of Thailand
๒๐	นายณัฐกร อุเทนสุต MR. NUTTHAKORN UTENSUTE	ผู้อำนวยการสำนักแผนภาษี กรมสรรพสามิต Director of Tax Plan Office, The Excise Department
๒๑	นายอัครุทธ์ สนธยานนท์ MR. AKKARUTH SANDHYANANDA	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการคลังและรายได้ กรมสรรพสามิต Director of Fiscal and Revenue Administration Office, The Excise Department
๒๒	นายรัฐพล นราดิศร MR. RATTAPOL NARADISORN	ผู้อำนวยการสำนักตรวจราชการและเรื่องร้องทุกข์ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย Director of the Inspection and Grievances Bureau, Office of the Permanent Secretary for Interior
๒๓	นางศศิธร สีมาวงค์ MRS. SASITORN SEEMAWONG	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ Public Sector Development Officer, Expert Level, Office of the Public Sector Development Commission

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๒๔	นายสมบุญ หอมนาน MR. SOMBOON HOMNAN	รองผู้อำนวยการสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร Deputy Director – General of Culture, Sports and Tourism Department, Bangkok Metropolitan Administrative
๒๕	นางอุมาภรณ์ ผ่องจิตต์ MRS. UMAPORN PHONGJIT	นักสังคมสงเคราะห์เชี่ยวชาญ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ Social Worker Officer, Expert Level, Department of Social Development and Welfare
๒๖	ดร.ภัทรธร พุทธนุรัตน์ DR. PHARTTHARADORN PHUTTHANURATTANA	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบุงน้ำเต้า องค์การบริหารส่วนตำบลบุงน้ำเต้า จังหวัดเพชรบูรณ์ Chief Executive of the Sub district Administrative Organization.
๒๗	นายพงษ์ศักดิ์ รัตนวิภา MR. PONGSAK RATTANAVIPA	ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต สำนักงานคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ Director of Anti - Corruption Operation Center, Office of The National Broadcasting and Telecommunications Commission
๒๘	นายเอนก อยู่เย็น MR. ANEK YOOYUEN	ผู้อำนวยการฝ่ายตรวจสอบตลาดทุน ๑ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ Director of Enforcement Department, The Securities and Exchange Commission, Thailand
๒๙	พันโท สุรพงษ์ วรรณพุกษ์ LT.COL. SURAPONG WANNAPHRUEK	ผู้อำนวยการฝ่ายคดี บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) Director of Litigation, Airports of Thailand Public Company Limited
๓๐	รองศาสตราจารย์ กรกฎ ทองชะโชค ASSOC.PROF. KORAKOD TONGKACHOK	คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ Dean, Faculty of Law, Thaksin University
๓๑	นายเกษม แก่นจันทร์ MR. KASAM KANCHAN	หัวหน้าสำนักงาน สำนักงานกฎหมาย พิมพ์นิติ Chairman, Pimniti Law Office
๓๒	นายชัยยุทธ รัตนป็นดี MR. CHAIYUTH RATANAPUNTEE	กรรมการบริหาร บริษัท สำนักงานกฎหมาย ธนา เบญจาธิกุล จำกัด Executive Vice President, Thana Bejathikul Law Office Co.,Ltd.
๓๓	นายเฉลิมพล โชติเมธากุล MR. CHALERMPOL CHOTIMAETHAKUL	ผู้อำนวยการฝ่ายโครงการ บริษัท อาคารเมธารักษ์ จำกัด Project Director, Maetharux Building Co.,Ltd.
๓๔	นายจุวัฒน์ นรินทรางกูร ณ อยุธยา MR. DUJVAT NARINTHRANGURA	กรรมการผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่ บริษัท เอ แอนด์ พี เมนเทนแนนซ์ เซอร์วิส (ประเทศไทย) จำกัด Assistant Managing Director, A & P Maintenance Service (Thailand) Co.,Ltd.
๓๕	นางเพชรรัตน์ พานิตกุลวัฒน์ MRS. PETCHARAT PANITKULWAT	ผู้จัดการทั่วไป บริษัท พีอาร์ซี พลาสติก (ประเทศไทย) จำกัด Deputy Managing Director, PRC Plast (Thailand) Co.,Ltd.

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง / หน่วยงาน
๓๖	นายพรสรรค์ โรจนพานิช MR. PALLSAN ROJANAPANICH	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยผู้ประกอบการสร้างสรรค์นานาชาติรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ Vice Director of Management and Planning Division Rattanakosin International College of Creative Entrepreneurship
๓๗	นางสาววันทิตา นวไกรสิน MS. WANTITAR NAVAKRAISIN	Marketing Director บริษัท ดับเบิลยู แอนด์ เอส เดคโคเรชั่น จำกัด Marketing Director, WS Decoration Co.,Ltd.
๓๘	นายไพโรจน์ ตินชาตอารักษ์ MR. PHAIROJ TINNACHART-ARAK	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม Justice Affairs Officer (Senior Specialist), Office of Justice Affairs
๓๙	นางสาวกนกวรรณ ขวัญดี MS. KANOKWAN KWANDEE	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สำนักงานกิจการยุติธรรม Training Officer (Senior Specialist), Office of Justice Affairs
๔๐	นางสาวสุดาทิพย์ ผิวสุข MS. SUDATHIP PIWSOOK	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ สำนักงานกิจการยุติธรรม Training Officer (Specialist), Office of Justice Affairs

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
วิทยาลัยกิจการยุติธรรม (ตึกจอตรถ ชั้น ๕) อาคารรัฐประศาสนภักดี
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
www.oja.go.th